

GAZETA LWOWSKA

Wychodzi w godzinie 3. po południu z wyjątkiem świąt i niedziel.
Numer pojedynczy kosztuje w miejscu 5 ct., pošta 7 ct.
Biuro Redakcyi i Administracyi Ul. Czarneckiego 18.

Prenumerata z przesyłką pocztową wynosi rocznie 16 zł.; kwartalnie 4 zł., miesięcznie 1 zł. 35 ct.
W miejscu rocznie 12 zł., kwartalnie 3 zł., miesięcznie 1 zł.
Przewodnik naukowy i literacki, dodatek miesięczny do *Gazety Lwowskiej*, otrzymują cało i półroczni abonenci bezpłatnie, dwierocznicy zaś i miesięczni za dopłatą, pierwsi 75 ct., drudzy 80 ct. — Przewodnik prenumerowany osobno kosztuje 4 zł.

Jednorazowe inseraty obliczają się po 7 ct. kilkorazowe po 6 ct. od miejsca jednego wiersza.
Listy należy frankować. Reklamacye otwarte wolne są od opłaty pocztowej.

CZĘŚĆ URZĘDOWA.

Z powodu sprawdzenia księgosuszu w Browarach powiatu buczackiego, zarządzono wszelkie ustawy z d. 29. czerwca r. 1868 przepisane środki ostrożności dla przytłumienia zarazy, oraz ustanowiono w myśl §. 27 powołanej ustawy t. zechmiłowy okręg zarazy, do którego wcielono następujące miejscowości: w powiecie buczackim: Piela-wa, Medwedowce, Podlesie, Nowostawce, Pyszkowce, Trybuchowce, Cwitowa, Rzepiń-ce, Pomorce, Zaleszczyki małe, Przedmie-ście, Browary, Jazłowiec, Nowosiółka jazłowiecka, Duhby, Znibrody, Wozilów, Hubin, Sokalec, Kościelniki, Snowidów, Potok, Por-chowa, Sokołów, Zubrzec, Soroki, Żyzno-mierz, Leszczawa, Rusilów, Skomorochy, Baryż, Jezierzany, Wierzbiatyn, Przewłoka, Bukowsz, Żurawiniec, Nagorzanka, Buczac, Dzwiniogród, Podzameczek.

W powiecie Czortkowskim: Romaszów-ka, Słobódka, Dzuryn, Połowce, Pauszówka, Krzywołuka, Bazar, Korszyłowce.

W powiecie Zaleszczyckim: Buraków-ka, Słobódka, Popowce, Capowce, Beremian-y, Sniżkowce, Chmielowa, Drokiczówka, Sądki, Szutrominiec, Latacz.

W powiecie Horodńskim: Czernelica, Repuszyńce, Kuniszowce.

Zarazem zabroniono odbywania targów na bydło rogate w Buczaczu, Jazłowcu i Potoku.

Z c. k. Namiestnictwa
Lwów dnia 29. grudnia 1874.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

Lwów, dnia 13. stycznia.

Austryacko-węgierski mini-ster spraw zagranicznych mu-si być zawsze wystawiony na rozmaite zarzuty i wymówki. Jestto tak naturalny

wynik jego stanowiska, że nie uchroni go od tego największa przezorność. Hr. Beust będąc ministrem spraw zagranicznych, spo-tykał się zawsze w stronnictwie wiernokon-stitucyjnym z zarzutem, że po za plecyma gabinetu przedlitawskiego porozumiewa się z rozmaitemi żywiołami opozycyjnymi, że paraliżuje akcyę rządową, jednym słowem, że zapoznając swoje stanowisko, staje się zawadą w rozwoju stosunków konstytucyj-nych. Gdy hr. Beust ustąpił a hr. Andrassy objął tę sprawę zagranicznych, takie same zarzuty zaczynały się odzywać po drugiej stronie Litawy. Ile razy wybuchło przesie-lenie w gabinecie peszteńskim, albo zanosi-ło się na jakąkolwiek zmianę, hr. Andrassy wystawiony był na rozmaite zarzuty i wy-mówki, jakgdyby jego funkcyę polegały je-dynie na utrzymywaniu równowagi pomię-dzy gabinetami obu części monarchii au-stryacko-węgierskiej. Osobliwie w tej chwili, gdy stosunki parlamentu i gabinetu węgier-skiego zajmują w wysokim stopniu uwagę świa-tła politycznego po jednej i drugiej stronie Li-tawy, położenie hr. Andrassy jest bardzo przykrem. Każdy krok jego uważany jest za nieuprawnioną ingerencyę, każde zbliże-nie się do stronnictw węgierskich tłumaczą zaraz zamiarami daleko idącymi. I tak np. przypadkowe spotkanie hr. Andrassy z hr. Lonyayem w podróży z Budapesztu do Wie-dnia wywołało formalną burzę w dzienni-karstwie węgierskiem. Organa deakistowskie piszą o tym wypadku z umiarkowaniem i ro-zumą, ale za to organa lewicy, nawet umiarkowanej, wpadają na dziwne pomysły. Wuoszą one, że hr. Andrassy wyszkuje swoje stanowisko, ażeby wpływać na przesilenie w Węgrzech, że wywiera on za-wsze nacisk na rozwój spraw węgierskich, jednym słowem, że gabinet budapeszteński

jest tylko powolnem narzędziem ministra spraw zagranicznych. Na szczęście dziś ta-kie zarzuty nie wywierają żadnego wrażenia, bo dziennikarstwo węgierskie wstawiło się od dawna swoją nieporadnością wobec pa-nującego przesilenia i w pomysłach polity-cznych przekracza nawet dalekie granice roztropności politycznej. Wszakże hr. An-drassy zostawszy ministrem spraw zagrani-cznych, nie przestał być Węgrem dbałym o dobro swojej ojczyzny i pewnie nikt nie może mu wziąć tego za złe, że uważnie śledzi przebieg przesilenia parlamentarnego po wschodniej stronie Litawy. Ze hr. An-drassy odbył podróż w jednym wagonie ko-lejowym z hr. Lonyayem, to jeszcze bynaj-mniej nie wystarcza na oskarzenie. Nikt bowiem nie poważy się zarzucić ministrowi spraw zagranicznych, że po za plecyma prezydenta gabinetu starał się wpłynąć na prze-bieg ewentualnego przesilenia gabinetowego. Samo zaś zajmowanie się sprawami węgier-skimi jest rzeczą całkiem naturalną i lo-jalną, bo przecież hr. Andrassy ma przy-najmniej takie same prawo jak każdy inny polityk a ten pewnie w tej chwili najwię-kszą uwagę zwraca na sprawy węgierskie.

Prawdopodobnie Izba panów Ra-dy państwa zwracać będzie na siebie w zbliżającym się okresie parlamentarnym większą uwagę niż Izba deputowanych. Po-siada ona bowiem na porządku dziennym dwa bardzo ważne przedmioty: ustawę o trybunale administracyjnym i ustawę akcyj-ną. Co do tej ostatniej ustawy, oczekiwają meżna ciekawych rozpraw w Izbie panów, bo nie braknie zabiegów mających na celu zmianę uchwał Izby deputowanych w kilku ważniejszych postanowieniach. Zapewne u-stawa ta wróci jeszcze napowrót do Izby deputowanych z powodu różnicy w uchwa-

łach ale różnica ta nie będzie ani tak zna-czną ani rażąca, ażeby narazić mogła usta-wę na dłuższą zwłokę w wykonaniu.

Trzeba przyznać dyplomacyi nie-mieckiej, że w sprawie hiszpańskiej wy-bornie wywiązała się z swojego zadania. Zdawało się bowiem, że po uznaniu rzą-dów marszałka Serrana ks. Bismarck nara-ził się na upokorzenie wobec Rosyi wsku-tek nagłego obwołania Don Alfonsa królem hiszpańskim. Tymczasem Rosya bynajmniej nie tryumfuje a po wyjaśnieniach niemiec-kich zdawać się może, że gabinet niemiec-ki uznając rządy marszałka Serrano, prze-widywał ich krótkie istnienie. Dyplomacyi niemieckiej zależało na ocaleniu instytucyi państwowych, których bronił Serrano wobec żywiołów rozkładowych. Tak przedstawia nam politykę ks. Bismarcka dziennikarstwo niemieckie, i niepodobna zaprzeczyć, że isto-tnie interwencya niemiecka osiągnęła ten skutek. Ale nakreślenie faktów do pewnego zdania *a posteriori* powziętego, występuje na jaw mimo bardzo zręcznej argumentacyi. Niepodobna bowiem żadną miarą uwierzyć w szczerość tych sentymentów, jakimi wita rządy Alfonsa XII. inspirowane dziennikar-stwo niemieckie. Sam fakt, że król Alfons XII. jest Bourbonem, usprawiedliwia tę nie-ufność, chociażby nawet pominięta być mia-ła ta okoliczność, że w pierwszych manife-stach swoich nowy król hiszpański nie bar-dzo hołduje tegoczesnemu liberalizmowi.

Zaginął już wszelki ślad po separa-tyz mie ks. Napoleona, na którego wiele liczyła złośliwość republikanów fran-cuzkich. Ks. Napoleon dziś zapewne sam uznaje niestosowność swojego niedawnego kroku, który poróżnił go z głównym szta-bem bonapartystów a nie przeciągnął na jego stronę ani jednego znakomitszego bo-

Francuzkie dziennikarstwo.

III.

Mysł Napoleona wkrótce się w czyn zamieniła. Reprezentantem dziennika „na którego się spuścić można,“ został Fievée, a że go z Bertinem ściśle łączyły węzły, więc zdołał jeszcze na jakiś czas powstrzy-mać grożące dotychczasowemu właścicielowi wywłaszczenie. Tytuł tylko dziennika został zamieniony stosownie do życzenia Napole-ona na *Journal de l'Empire*, a w ten sposób dawne *Debats* ujrzały się półurzędowym or-ganem w najlepszych warunkach, w jakich-kolwiek tylko dziennik mógł wychodzić, miały bowiem najpotężniejszych współpra-cowników: pieniądze, spryt, talent i miecz Napoleona!

Z każdej jednak Fievée, dziennikarz, doszedł do tego znaczenia i zaufania u ce-sarza, który jakęśmy powiedzieli odsuwał od siebie wszystko, co z dziennikarstwem miało styczność, i pod tym względem nie-przełamane miał uprzedzenia?

Stosunek Fievego do Napoleona nale-ży do najciekawszych, jakie kiedykolwiek istniały między monarchą a poddanym. Fievée odznaczył się jeszcze za czasów re-wolucyi w dziennikarstwie i podobał się Bonapartemu. Późniejszy cesarz chciał go sobie zjednać i wysłał go do Anglii, aby mu z tamąd pisał prywatne listy o stosunkach narodu, dającego mu najwięcej do myślenia. Snać sprawozdania te podobały się cesarzo-wi, w krótko bowiem widzieliśmy Fievego na tem samem stanowisku w Paryżu, na posa-dzie prywatnego korespondenta cesarza, który jedynie może ze wszystkich ludzi, co stali w styczności z Napoleonem, śmiało mu swe zapatrywania objawiał o bieżących wy-padkach i o politycznych sprawach.

Napoleon czuł dobrze korzyści, jakie może mieć dla panującego zdanie wolnej prasy, obawiając się jednak tej wolności kazał dla siebie wydawać rodzaj wolnego dziennika, i na redaktora wybrał Fievego.

Fievée więc robił to dla Napoleona, co się zwykle robi dla publiczności, a jego listy zostawały rękopisem wyłącznie do użytku cesarza. W ten sposób Napoleon czytywał nagą prawdę, a publiczności dostawały się już tylko zasady przerobione *in usum Del-phi*.

Ze Napoleon odpowiedniego sobie wy-brał redaktora, dowodzą to same korespon-dencye Fievego, pełne trafnych spostrzeżeń, będące zwierciadłem ówczesnych stosunków. Wydał je sam autor w r. 1836.

W takim stanie rzeczy, nie dziw, że Napoleon powierzył Fievemu kierunek naj-bardziej czytelnego dziennika, i że się po nowej redakcyi spodziewał korzyści dla ce-sarstwa. I rzeczywiście *Journal de l'Empire* ogromne zaczęło mieć powodzenie, wiadano bowiem, że w jego łamach wychodzą na jaw ukryte myśli wszechwładnego cesarza, i że nie jedno, czego nie wypadało powiedzieć w gazecie urzędowej, w *Monitorze*, tam łatwiej znajdzie umieszczenie.

Stanowisko wszakże redaktora dzien-nika cesarstwa zanadto było wpływowe, za-nadto on się zresztą szczył zaufaniem Napoleona, aby nie miał obudzić przeciw sobie muóstwa różnorodnych zawiszców, aby nie pomnożyć liczby swych nieprzyjaciół, na których czele stał minister Fouché.

Nie trzeba więc było długo czekać na zaciętą walkę pomiędzy obydwoma ulubień-cami cesarza, na walkę, która się musiała skończyć upadkiem jednego z nich. Fouché posadził redaktora o sprzyjanie Anglikom, podchwytując każdy za wcześnie ogłoszony wypadek wojenny, aby w obec nieobecnego cesarza najrozmaitsze na Fievego ściągając obelgi; a chcąc zachwiać u niego zaufanie publiczne rozgłaszał, że go każe aresztować, zamykał dziennik z początkiem kwartału i t. d. Fievée bronił się zacięciem w prywatnych listach do cesarza, miał je-dnak z silniejszym od siebie przeciwnikiem do czynienia, a cesarz znudzony ciągłymi skargami i ciągłą walką powiedział Fievemu:

— Nie mogę Pana już dalej bronić, pan masz zamiar pociągnąć mnie do innej monarchii, aniżeli ta którą ja chcę założyć.

(Co zresztą było prawdą, gdyż Fievée wię-cej sprzyjał Bourbonom, aniżeli myślał.)

Szukano więc innego redaktora. Duc-de Bassano przedstawił cesarzowi trzech następców, Napoleon wybrał p. Etienne. W redakcyi dziennika powstała prawdziwa re-wolucya. Etienne bowiem był uosobieniem tych zasad ośmnastego wieku, przeciw któ-rym własne dziennik zawsze występował. Nowy redaktor miał więc trudne zadanie: z jednej strony spotykał się z nieubłaganą wolą cesarza, z drugiej musiał pracować z niechętną sobie redakcyą, ugiętą wprawdzie, ale nie złamaną. Otwartość, z jaką Etienne od pierwszego dnia wystąpił wobec swoich współpracowników i wielki takt, zyskały mu wkrótce serca redaktorów. Z cesarzem jed-nak trudne były często przeprawy.

I tak gdy Napoleon poślubił Maryą Ludwikę, austryacki ambasador stał się częstym gościem na pokojach cesarzowej. Te ciągłe wizyty wzbudziły podejrzenia ce-sarza, zdawało mu się, że po za nim ukła-dają się jakieś intrygi na korzyść Austrii. W pierwszym więc porywie gniewu dyktuje swemu sekretarzowi w wyrazach wcale nie dyplomatycznych artykuł przeciw ambasadorowi, i każe go tego samego dnia umie-szczyć w *Journal de l'Empire*. Książę Bassano robi pewne przedstawienia, cesarz je je-dnak źle przyjmuje, a cała rzecz opiera się o Etiennea.

— Ależ na Boga to styl niegodny ce-sarza — woła zakłopotany redaktor.

— Cesarz tak chce — odpowiedział sucho minister.

Etienne posyła artykuł do drukarni. Wieczór jednak, czytając korektę, zastana-wia się redaktor dokładniej nad przystającym pamfletem, uważa go niegodnym umieszcze-nia i postanawia artykuł nie drukować.

Nazajutrz z rana pyta się Napoleon o dziennik, szuka swego artykułu i nie znajduje go. Gniewa się na sekretarza, se-kretarz odpowiada, że artykuł wczoraj był już dany zapóźno, że jednak jutro będzie z pewnością umieszczony. Wołają Etiennea. Nowe nakazy, nowe zaklęcia bardziej sta-nowcze aniżeli wczoraj. Biedny redaktor nie wie co ma począć. Biega po Paryżu, jak

gdyby miał pomieszczenie zmysłów. Spotyka się z jednym ze swych przyjaciół, opowia-da mu swoje kłopoty, czyta mu artykuł. Przyjaciel powiada:

— Nie umieszczaj!

— Ależ cesarz chce!

— Cesarz nie wie, czego żąda, zrób mu tę przysługę pomimo jego woli.

Te słowa wpływają na postanowienie Etiennea — artykuł nie będzie umieszczony.

— A mój artykuł? — pyta się cesarz księcia Bassano następującego dnia.

— Nie wydrukowany — odpowiada drżąc minister.

— Nie wydrukowany! Kto śmiał nie wykonać mojego rozkazu?

— Sire, to Etienne; on sądzi, że ar-tykuł nie jest godny waszej cesarskiej Mości, i odmówił przyjęcia.

— Ach! — odpowiedział cesarz gwałtownie. — Etienne śmiały! — a po chwil-ce namysłu dodał: *Eh bien* — dobrze zrobił.

Nie koniec to redaktorów kłopotów. Biedny Etienne musiał codziennie czytać ca-łą gazetę, robić sam korektę z obawy, aby współpracownicy nie napisali czegoś, coby spadło na jego głowę. Mimo to wszakże nie zawsze mógł się ustrzedz złej woli. I tak w jednym i tym samym numerze dzien-nika czytamy:

— Właśnie co przywieziono do Gre-noble część zbiorów starożytnych rzeźb z *Villa Borghese*.

A kilkadziesiąt wierszów niżej:
— Wkrótce wyjdzie z druku tłuma-czenie mowy Cicerona przeciw *kradzieżom Verresa*, pod tytułem *Rzeźby*.

Z podobnych zdarzeń korzystali nie-przyjaciele dziennika, tudzież ludzie niezyczący sobie rozwoju prasy, aby w oczach ce-sarza przedstawiać szkodliwe jej wpływy. Każde słowo padało tutaj zresztą na grunt urodzajny, albowiem Napoleon marzył za-wsze o tem, że w państwie powinno jedno tylko panować zdanie, jedna tylko władca opinia.

napartysty Księżę Napoleon pragnął w dynastii cesarskiej odegrać rolę książąt orleańskich, zapominając, że ani tradycja, ani stosunki, ani osobiste pobudki nie pozwalają na to Książętom orleańskim nie można tego zaprzeczyć, że w tradycji swojej posiadają pewną wyższą ideę. Sprzeniewierając się oni jej ustawicznie, ale w danym razie mogą się na nią powołać i okazać swoją wyższość nad innymi stronnictwami. Ks. Napoleon zaś, wywołując rozterkę domową w rodzinie cesarskiej, pofolgował tylko własnej próżności, która w tej chwili była zaprawdę aż do śmieszności przedwczesną. Ztąd wynikało to zapomnienie, w jakie popadł cały jego separatyzm. Sami republikanie przestali liczyć na tę rozterkę domową i nie podlegają już jednej frakcji bonapartystów przeciw drugiej.

Zanosilo się już na wielką wojnę na Wschodzie, ale tylko — w łamach dziennikarskich. Uroiło się pewnemu dziennikowi, że Turcja zbroi się ogromnie na Serbię, która znowu zapewniwszy sobie pomoc zbrojną Rumunii, nie lęka się przeciwnika. Oczywiście prasada nie mogła zatrzymać się w tem stadium, więc w lot zapewnił inny dziennik Europę, że już inne mocarstwo a przedewszystkiem Austria i Rossya powzięły decyzję co do swojego stanowiska wobec zakwiałych wschodnich. Ze w tem wszystkim nie ma ani słówka prawdy, nawet dodawać nie potrzeba. Turcja nie myśli wyzywać Serbii a ta także uspokoiła się znacznie, odkąd nowy gabinet wpadł na trafny pomysł, że na chwilowe roznamiętnienie stronnictw najlepszym środkiem jest dłuższa zwłoka w rozpoczęciu stanowczej akcji. Zanim otwartą zostanie napowrót sesja skupczyny, stronnictwo, które uchwalić chciało znany adres wojenny, uspokoi się niezawodnie i nie będzie stawiać przeszkód umiarkowanym dążnościom dzisiejszego ministerstwa.

Przegląd polityczny.

Niemcy. *Köln Ztg.* otrzymała następujący telegram z Berlina z 9. b. m.: „Stychać z pewnego źródła, że uznanie króla Alfonsa XII ze strony Austrii, Niemiec i Rossyi nastąpi w krótko, a to w skutek rokowań prowadzonych przez te mocarstwa.

Także inne gabinety uznają prawdopodobnie równocześnie nowego króla.“

— Z Berlina donoszą, że między rządami niemieckim a hiszpańskim toczy się żywa korespondencja z powodu wypadku brygu meklenburskiego „Gustaw“. Łódź działowa pruska „Nautilus“ przybyła już do Santander, w skutek ponownego rozkazu.

— *Kieler Ztg.* dowiaduje się, że admirał cya poczyniła wszelkie przygotowania, aby w razie potrzeby wysłać bezzwłocznie na wybrzeża hiszpańskie korwety parowe „Victoria“, „Louise“ i „Augusta“.

Francja. Lewe centrum odbyło dn. 8. b. m. posiedzenie klubowe. Kazimierz Perier zabrał głos, ażeby zaprotestować przeciw wycieczkom dzienników prawego centrum, które utrzymują, że on i Dufaure na posiedzeniu Izby z dnia 6. b. m. nie postępowali t. k., jak przyrzekli na konferencji w pałacu elizejskim. Mowa którą ten przywódca lewego centrum w tej sprawie wypowiedział, zasługuje na obszerniejszą wzmiankę, z powodu ciekawych szczegółów które zawiera: „Od czasu posiedzenia Izby z dnia 6. b. m. — rzekł Perier — panuje wielkie rozdrażnienie między członkami prawego a lewego centrum; utrzymują, że Dufaure, Leon Say i ja działaliśmy na tem posiedzeniu inaczej niż przyobiecaliśmy na konferencyach w pałacu elizejskim. Podnoszą że szczególnym naciskiem, że my trzej przyznawaliśmy pierwszeństwo ustawie o senacie. Jest to pomyłka. Na konferencji elizejskiej oświadczył Dufaure a priori, że nie możemy żadnych przyjmować zobowiązań i zastrzegł nam wolność głosowania. Co się tyczy ustępu dodatkowego do projektu ustawy o utworzeniu senatu, stanowiącego, że ma być ona wykonana dopiero w wejściem w życie innych ustaw konstytucyjnych, oświadczyliśmy wyraźnie, że dodatek ten nie zadowala nas i że ustawa o senacie powinna pozostawać w organicznym związku z ustawą o przeniesieniu władzy państwowej. Oświadczenia te były jasne i stanowcze. Dnia następnego (w niedzielę 3. b. m.) spotkałem się z ks. Decazes, ponieważ zaś rozmawialiśmy o konferencji sobotniej, oświadczył mi, że nie cofam złożonych deklaracji. Gdy zaś mogłem być odpowiedzialnym za to tylko, co się działo na konferencji sobotniej, (na poprzednich bowiem nie byłem), prosiłem ks. Decazes ażeby mi dał *rendez-vous*, a tymczasem starałem się widzieć z pp. Dufaure'm i Leonem Say'em. Następnie udałem się znów do ks. Decazes i oznajmiłem mu stanowczo, cośmy postanowili uczynić i jak się nadal zachować. Ażeby zaś pod tym względem nie było żadnych wątpliwości prosiłem ks. Decazes, ażeby powtórzył treść naszej rozmowy mar-

szalkowi Mac-Mahonowi, co też ks. Decazes mi przyrzekł.

W poniedziałek 4. b. m. wieczorem zwrócił jeden z moich przyjaciół uwagę moją na doniesienia o tych konferencyach; doniesienia te były zupełnie fałszywe; wskutek tego udałem się we wtorek rano na audyencyę do marszałka i powtórzyłem mu nasze oświadczenie. Z tego powodu, gdy się rozpoczęły rozprawy nad pierwszeństwem, projektów, mających przyjść pod obrady Zgromadzenia narodowego, nikomu nie powinno było być tajem jak ja i moi przyjaciele polityczni w tej sprawie głosować będą.“

— *Journal des Debats* pisze o uchwale Zgromadzenia narodowego z 6. b. m., która spowodowała obecnie przesilenie gabinetowe: „Rozprawy odnoszą się w rzeczy samej do kwestii postępowania parlamentarnego a tylko nierozsądne wmięszanie się gabinetu do tych rozpraw nadało im groźne znaczenie polityczne. Nie mamy tu na myśli samej mowy ministra spraw wewnętrznych lecz także mesaż, który miał być niejako prologiem rozpraw. Zaiste, nie możemy dopatrzeć się przyczyny, dla której gabinet w tak ważnym, jak mesaż dokumentu, widział się spowodowanym żądać pierwszeństwa dla projektu ustawy o utworzeniu senatu. Uchwała Zgromadzenia narodowego z dnia 6. b. m. jest pierwszym tryumfem lewego centrum, usprawiedliwia ona jego politykę, nagradza jego zabiegi i usiłowania. Nie możemy dość pochwalić mowy dep. Laboulay'a, który przemawiał z taką stanowczością a zarazem z takim umiarkowaniem.“

— O przesileniu ministeryalnym telegrafują z Paryża d. 10. b. m.: „Dotychczasowy wice prezydent gabinetu generał Cissey będzie się starał tymczasowo przeprowadzić w Zgromadzeniu narodowym projekt o utworzeniu kadrow wojskowych; następnie dopiero przystąpi marszałek Mac-Mahon do stanowczego załatwienia krizis gabinetowej. Mówią o kombnacji Audiffret-Pasquier-Brogie i utrzymują, że cała lewica popierałaby ten gabinet z nienawiścią ku Bonapartystom. Dziś rano odbyła się rada ministrów, na której marszałek Mac-Mahon oświadczył, że ks. Brogie nie jest w stanie utworzyć nowego gabinetu wśród obecnych stosunków politycznych. Ponieważ ks. Brogie, jako szef gabinetu musiałby bronić polityki inaugurowanej ostatnim mesażem, gabinet jego nieostałby się ani jednej chwili wobec uchwały Zgromadzenia narodowego z dnia 6. b. m. Marszałek Mac-Mahon wezwał więc ministrów, ażeby zatrzymali nadal swe teki. Stan ten może potrwać z dwa tygodnie. Mówią, że tylko generał Chabaud-Latour ma zamiar bezzwłocznie wystąpić z gabinetu.“

Hiszpania Król Alfons zawiadomił telegrafem rząd prowizoryczny, że utrzymuje w swej mocy ustawy krajowe i potwierdza zarządzenia ministerstwa regencyjnego. Wyraża on nadzieję, że przybycie jego do Hiszpanii będzie rekojmią pokoju i dokona zjednoczenia wszystkich stronnictw, i oświadcza, że zapomni o wszystkich dawnych niesnaskach akceptując nowy stan rzeczy bez wszelkich myśli ubocznych.

— *Gaceta* ogłasza dekret zawieszający ustawę prowizoryczną z 22. grudnia 1872. o sądach przysięgłych i o postępowaniu jawnem i ustnem. W motywach tego dekretu powiedziano, że już dawny rząd przygotował był zniesienie *jury*, ponieważ zrobił to z nią smutne doświadczenia.

— Według *Gaulois* błogosławieństwo, przesłane przez papieża królowej Izabelli i Alfonsowi brzmi dosłownie:

„Ojciec św. posyła z głębi serca swoje błogosławieństwo apostolskie Waszej królewskiej Mości i całej Jej dostojnej rodzinie, i udziela mi waszycy polecenie wynurzenia W. kr. Mości i Ich król. Wysokościom wyrazu podziękowania za życzenia na dzień trzech króli. Jego Świątobliwość do-wiedziawszy się z depeszy W. kr. Mości, że król gotuje się do wyjazdu do Hiszpanii, przesyła swemu ukochanemu synowi chrzestnemu swoje błogosławieństwo, i szle modły do Wszechmocnego, aby mu w tem trudnym dziele, które podejmuje, użył szczęścia, jakie sobie tylko pomyśleć można.“ Telegram ten przesłał kardynał Antonelli.

Ameryka. *Times* podaje dalsze szczegóły o wypadkach w Luizyannie. Generał Sheridan objawiając dowództwo wojsk w Nowym Orleanie, telegrafował do ministra wojny, że w Luizyannie urągają wszelkiej powadze władzy, że nikt nie jest pewnym swego życia, ponieważ wszelkie zbrodnie zbyt pobłażliwie bywają sądzone. Gdy wiadomość o tym telegramie rozeszła się po mieście, powstało ogromne wzburzenie a zgromadzenie poważnych obywateli zaprotestowało przeciw słowom generała. Gubernator M'Enery wysłał ze swej strony protest do prezydenta Granta przeciw interwencyi wojskowej. Na radzie gabinetu Stanów Zjednoczonych postanowiono tymczasem udzielić gen. Sheridanowi najrozsądniejszych pełnomocnictw. Tenże zatelegrafował powtórnie do ministra wojny, że terroryzm, panujący w Luizyannie, Mississippi i Arkansas może być usunięty tylko w takim razie, jeżeli przywódcy uzbrojonej „białej ligi“ zostaną uwięzieni. Jeżeliby kongres przyjął bil, uznający członków „białej ligi“ za bandytów, możnaby postawić ich przed sąd wojeany. Bandytów tych powinaby spotkać

stawienie powiodło się stosunkowo wcale nie źle i dobre na widzach sprawiło wrażenie; sztuka też bez wątpienia byłaby stale figurowała w repertoarzu, gdyby ówczesna trupa nie była się wkrótce rozprysła na wsze strony. Jeśli się nie mylimy, znaczna część ówczesnego poznańskiego personalu, wchodzi obecnie w skład teatru lwowskiego; tem snadniej przeto przyszedłoby wystawić utwor częściowo niezawodnie genialny. Jesteśmy przeświadczeni, że *Niepoprawni* zyskaliby u nas stałe prawo obywatelstwa, a część przynajmniej dyssonansów, które tak słusznie w nich rzążą, możnaby usunąć wedle świątłych wskazań p. Tarnowskiego. Nie myślimy tu oczywiście radzić, aby jaki nadworny pisarz dyrekcyi próbował eksperymentów na dramacie i poprawiał Słowackiego, lecz aby opuścić kilka wyrażań a co najwięcej ustępów, które najbardziej psują harmonię.

Zauważywszy, że dodany po śmierci Słowackiego tytuł jest niewłaściwym, i że poeta nie byłby z pewnością sam wydał swego utworu w tej formie, w jakiej go obecnie widzimy — przyznaje krytyk, że i tak obok niewątpliwych wad posiada sztuka genialne zalety. Ujemną stroną *Niepoprawnych* jest „złamanie akcji, wyskokienie jej z jednej kolei a przeskokienie na drugą, i dla tego całość, jakkolwiek zechce jej kto dać nazwę i definicyę: komedyi, tragedyi czy dramatu, zawsze jest złą.“

W ogólności okrom jednego wielkiego błędu, jest tylko jeden jeszcze, znacznie już mniejszy, a zresztą drobne tylko usterki, „które się dla spokoju sumienia wylicza“ Tym jednym fatalnym błędem, to porwanie pani Rzeczniczkiej, „to śmieszna, czerwona, tłusta, stara baba na siodle w objęciu burmana, parodyja ponurych ballad jak Lenora albo jassyrowych epizodów.“

Ale artystyczny ten grzech, ileż wspólniały okupiło ustępów! Z jakimże zapalem, z jakim uniesieniem odzywa się o nich, ten surowy, ten zimny krytyk, który tyle gorczyczy wylewał niedawno na Słowackiego, który tak skwapliwie przestrzegał przed kultem tego poety... Słyszcząc teraz tak niezwykle, tak gorące pochwały, myślisz, że to chyba nie o Juliusza mowa; bo

dotąd zapalał się p. Tarnowski tak wysoce tylko do Mickiewicza i Krasińskiego.

Jakże serdeczne m jest ubolewanie recenzenta nad owem „literackim nieszczęściem dla teatru polskiego, tak ubogiego, który przezeń (przez pomysł wykradzenia Idalii) stracił sztukę przeslicznie zaczęta, która byłaby jedną z jego najświetniejszych ozdób, gdyby była skończoną, tak jak się zaczęła...“ A ileż to razy spotykamy tu epitety: *śliczny, nieporównany, ileż słów podziwu z powodu „niesłychanego, przedziwnego taktu artystycznego.“* Przedewszystkiem zachwyca p. Tarnowskiego osobliwy dar poety, który „nieopowiada historyi, ani charakteru człowieka, a jednak człowiek stoi przed nami cały ze swoją nauką i historią, jako typ bardzo czysty, bardzo prawdziwy, skreślony prawie od niechcenia, a tak wyraźnie i trafnie, że się go poznaje od razu jako starego dobrego znajomego, którego się sto razy w życiu spotkało.“ Z tą też rozprawdza krytyk rzucane „od niechcenia“ rysy bohaterów dramatu — a czyli to z wielką bystrością i talentem, lubo postać Idalii wydaje nam się przedstawioną zbyt optymistycznie Pan T. posunął się o pół kroku za daleko.

Figury wszystkie dobre i — rzecz u Słowackiego bardzo rzadka, są jednolite, do końca z sobą zgodne, wiernie i logicznie w charakterze swoim utrzymane. Jedne są pełne humoru i komicznej prawdy, jak Respekt i jego żona, inne pełne wdzięku, jak córki, Jan wcale pięknie na bohatera zakrojony i t. d. Sceny i sytuacje niektóre śliczne; całe dwa pierwsze akty, początek ostatniego, nawet niektóre ustępy z czwartego. Ale nad wszystkie górują *dwie postacie pierwszego rzędu, dwa typy istotnie nieśmiertelne, doskonałe i jako pomysł i jako wykonanie, wymyślone z niezmierną bystrością, utrzymane konsekwentnie z najściślejszą psychologiczną prawdą, a odmalowane z najsubtelniejszą, najmistrzowszą delikatnością pędla* „Dwa te typy „pierwszorządnej doskonałości, zapewniające prawo do wielkiej sławy dziełu“ — to Fantazy i Idalia.

O Idalii mówi krytyk na innym miejscu, „że to postać, która będzie kiedyś je-

dynym w literaturze wizerunkiem całego jednego rodzaju kobiet polskich w naszym wieku“ — że to „figura ogromnej wartości“ jako pochwycenie typu, i „ogromnych zalet, jako wykonanie artystyczne.“

Ale co rzecz dziwniejsza to, że Słowacki pochwycił i uwydatnił jeszcze doskonale inne podrzędniejsze, mniej znaczące charaktery. „Co to za wyborne figury (mówi pan T. o Respektach) jak po mistrzowsku schwycone *des Lebens fluch altgliche Gestalten*...“ Do powyższych przymiotów przyłącza się jeden jeszcze, wyjątkowy u Słowackiego, a dla sceny bardzo pożądany. „Pomiedzy temi osobami więc zaczyna się odgrywać dramat, a zaczyna w tonie ironicznym, w najwyższym tonie komedyi. Jestto ciekawość i wyjątek. Humor trafia się u Słowackiego nieraz: ale *vis comica*, ale komiczne typy, ten jeden raz tylko. Ale ten jeden dowodzi, że miał do tego talent prawdziwy. Co tu soli attyckiej, co subtelnej ironii w tych pierwszych scenach, kiedy n. p. Fantazy śmieje się z Respektów, a autor z Fantazego...“ i t. d. Słowem pyszny utwór Słowackiego, mimo swoich stron ujemnych zasługuje ze wszech miar na przedstawienie.

Rozprawa hr Tarnowskiego, świetna, trafna i sprawiedliwa, lubo brak jej tego artystycznego wykończenia, jakim nacechowane są dawniejsze. Zdaje nam się, że lubo jest plodem gruntuowego zastanowienia, zbyt nieco pospiesznie wypłynęła na papier. Bądź co bądź jest to artykuł znakomity i życzylibyśmy tylko należało, byśmy podobnych mieli jak najwięcej — a literatura nasza wyszłaby wreszcie ze smutnej krainy mglistych i czczych ogólników, na tory poważnej i wytrawnej krytyki, nie tej pedantycznej, drobiazgowej, pessymistycznej, ale bystrej, pomysłowej, z szerokim i jasnym horyzontem. W obec jaśniejszej rumieńcem zdrowia recenzji profesora T., jakżeż błędna owe pseudo-literackie i pseudo-estetyczne na bezkrywiście chore studia, mimo swej pretensjonalności do ćwiczeń szkolnych podobne! K.

ECHA.

Niepoprawnym Słowackiego poświęcił p. Stanisław Tarnowski w ostatnim zeszytce *Przeglądu Polskiego* obszernie studjum. Na samym początku tłumaczy się autor, jakoby „mówił bez powodu o dziele, które ogłoszone od lat ośmiu, nowością dawno być przestało, a wielkiego zajęcia nie budziło nigdy.“ Wyznajemy szczerze, że oświadczenie to, podobnie jak uniewinienie pomieszczone na początku dzieła Małeckiego o Słowackim — wydaje nam się zupełnie niewłaściwym. Ktokolwiek chce dziś przemawiać o autorze *Ojca zadźwignionych*, czy o samym, jak go i tu nazwanym spotykamy, „wielkim poecie,“ czy o którymś z pism jego, nie potrzebuje się wcale z tego tłumaczyć ani uniewinniać — a praca jego, jeśli tylko dokonana z talentem, może liczyć na pewne powodzenie i na żywe zainteresowanie ogółu. Tem wdzięczniejsi zaś jesteśmy prof. Tarnowskiemu, że nie sankcjonując „zabójczego wyroku obojętności“ na *Niepoprawnych*, wbrew fatalnemu *guarda e passa* — napisał o tej sztuce pierwszą wyczerpującą i znakomitą recenzję, na którą zgodzilibyśmy się niemal zupełnie, lubo z kąd inąd niejedno zdanie jego wypowiedziane dawniej o Słowackim wydaje nam się niesprawiedliwym.

Zanim streścimy sąd autora o *Niepoprawnych*, wypada nam sprostować niemiannie, jakoby dramat ten nigdy „nie dostał się na scenę“, jakoby „dyrekcyje teatrów odgrażały się wprawdzie od czasu do czasu, że sztukę tę przedstawiają, ale zrażone trudnościami, zrażone błędami dzieła, które nie pozwalały liczyć na wielkie jego na scenie powodzenie, odstępowaly od zamiaru łatwiej, niż go powzięły.“ Otóż możemy zapewnić szanownego profesora, że tak nie jest, żeśmy sami mieli przyjemność widzenia *Niepoprawnych* na scenie. Wystawiał ich kilkakrotnie na scenie Miłaszewski we Lwowie a dalej ś. p. Lech Nowakowski w teatrze prowincjonalnym poznańskim, a jednak przed-

kara w interesie porządku, spokoju i pomysłowości Stanów południowych. Być może, kończy Sheridan, że gdyby prezydent w proklamacji uznał ich za bandytów, wszelkie inne środki, oprócz tych które ja zarządzę, okazałyby się zbytecznymi. Wedle wiadomości z Washingtonu nie jest rzeczą nieprawdopodobną, że prezydent Grant wyda proklamację, odpowiednią życzeniu Sheridana. Minister wojny odpowiedział mu telegrafem: „Prezydent i my wszyscy pokładamy w panu zupełnie zaufanie i pochwalamy postępowanie pańskie“.

Opinia publiczna w Ameryce oświadcza się stanowczo przeciw tej polityce Granta. Także prasa angielska niekorzystnie wyraża się dla prezydenta Stanów. *Times* w wypadkach nowoorsleńskich widzi symptom groźny dla konstytucji i pociesza się jedynie nadzieją, że Grant nie usłucha prawdziwie szalonych rad Sheridana i nie ogłosi członków „białej ligi“ za bandytów. *Daily News* mówi, że winę tych zająć przypisać należy wszystkim stronnictwom, i spodziewa się, że kongres wystąpi teraz stanowczo. *Morning post* porównuje wypadki w Luizyanie z katastrofami Meksyku.

Czarnogóra. W związku z tem, cośmy pisali niedawno o opieszałości i nieumiejętności komisarzy tureckich w sprawie zajęć w Podgórzy, donoszą z Konstantynopola do *Journ. de Petersburg*: „Posłowie Rosyi, Niemiec i Austrii-Węgier, niemniej agenci dyplomatyczni Francji i Włoch poczytnili W. wezyrowi swe przedstawienia z powodu opieszałości komisji śledczej, wysłanej z rozkazu Wys. Porty do Skutari. Rzeczywiście, komisja ta nie wykryła dotychczas nawet głównych sprawców i podżegaczy rzezi podgórzeckiej, co więcej, komisarze tureccy usiłują winę bezskuteczności śledztwa złożyć na czarnogórskich swych kolegów. Członkowie czarnogórscy zaś oburzeni postępowaniem Muzulmanów urągającym wszędzie sprawiedliwości, zanieśli formalną protestację na ręce przebywających w Skutari konsulów zagranicznych. W skardze tej powiedziano, że tak basza jak i delegowani tureccy wzbranieli się stanowczo powołać na świadków władze wojskowe i powołać na świadków Podgórzy, które mogłyby najdokładniejsze podać szczegóły dramatu, odegranego pod ich oczyma.“

Skutkiem takiego postępowania tureckiej komisji śledczej panuje w całej Czarnogórze wielkie wzburzenie. Na domiar złego dochodzą niemal codziennie z sąsiednich tureckich okolic wiadomości o okrucieństwach popełnianych przez Turków na ludności chrześcijańskiej. Morderstwa, podpalenia, kradzieże i gwałty są na porządku dziennym, a władze tureckie ani myślą stanąć w obronie pokrzywdzonej ludności. To wszystko coraz bardziej rozdrażnia Czarnogórców, nie można się przeto dziwić, że odwet jest ich hasłem.

Korespondent *A. A. Ztg.* donosi, że rozdrażnienie to dostało się nawet do pałacu księcia Mikołaja, gdzie zdecydowani są na wszystko. W tej chwili, powiada korespondent, dwie są możliwości: albo mocarstwa wdadzą się w tę sprawę i postarają się już nie mówić nie mógł. Odwieziono go natychmiast do szpitala.

KRONIKA

— **Posiedzenie Rady miejskiej** odbędzie się we czwartek dnia 14. stycznia b. r. z uderzeniem godziny 6tej wieczorem w sali ratuszowej. Na porządku dziennym: 1) Wybór jednego członka Rady miejskiej i tegoż zastępcy do komisji w celu przeprowadzenia wyborów na opróżnione miejsca członków lwowskiej izby handlowej. 2) Wniosek względem załatwienia sprawy kupna gruntu pod koszary na placu Franciszkańskim. — Sprawozd. p. radny Dr. Zuker. 3) Sprawa przyzwolenia na wykreślenie kaucji dzierżawnej Piotra Kintzi z realności 1. 1 w kolonii Neuhof. — Sprawozd. p. radny Wojewódka. 4) Wniosek względem nazwania ulicy otwartej na gruncie realności 1. 6072₄. — Sprawozd. p. radny Piątkowski.

— **Akademia umiejętności.** Dnia 11go listopada odbyło się miesięczne posiedzenie Wydziału historyczno-filozoficznego pod przewodnictwem dra Kremera. Sekretarz Szujski przedstawił Wydziałowi prace nadesłane, a mianowicie: W. A. Maciejowskiego Rzecz o Z. A. Helzu jako prawniku i historyku i p. Maurera: *Itinerarium Vladislai II. Jagiellonis*, pracę poleconą przez członka koresp. dra F. X. Lisiego. Z nadesłanych w darze dzieł drukowanych podniósł: Dom Alfonsa Guepina: *Saint Josaphat, archeveque de Polock, martyr de l'union catholique et l'eglise grecque unie en Pologne* (tomów II. Poitiers 1874). Przedstawił też wydziałowi przesyłkę Towarzystwa historyczno-literackiego w Paryżu obszernego, bo kilkaset arkuszy mieszczącego zbioru odpisów z pary-

skich i londyńskich dyplomatycznych archiwów do dzieł króla Jana III. a to do użytku komisji historycznej Wydziału, zajmującej się przygotowaniem aktów do panowania tego króla. Przystąpiono następnie do odczytania i przyjęcia protokołów prelekcje prof. Duchńskiego obejmujących a to w obecności gościa. W d. s. kusy, wywołanej ich treścią przemawiali: prof. Duchński, Dr. Kremer, Dr. Zoll i prof. A. Walewski.

— **Resursa mieszczańska** urzędująca dla swych członków i ich rodzin kilka wieczorów z muzyką tego karnawału. Pierwszy wieczorek odbędzie się w sobotę dnia 16go stycznia b. r.

§. **Być pożartym przez psy** wśród miasta, zdawałoby się niepodobieństwem we Lwowie, a przecież losowi takiemu zaledwie ujęć zdołał pan T. N., urzędnik c. k. namiestnictwa. Wracając w nocy z 9. na 10. t. m. do domu, napadnięty został przy skrajności Ossołkińskiej na Chorążczyznę przez cztery ogromne psy łańcuchowe p. adwokata Dąbcańskiego, które powalili swą ofiarę z łatwością, bo na gołoleździ o ziemię, porwały na nim odzież na drobne szmaty a szarpiąc wpólnagiego na 17tu stopniowym mrozie ze wszystkich stron, zadały mu zębami kilkanaście ran w nogi i ręce, którymi się rozpaczliwie bronił. Walka ta z rogami bestyami trwała mimo przeraźliwego wolań o pomoc, więcej jak 10 minut, bo nikt z mieszkających obok nie przypuszczał podobnego nieszczęścia. Napadnięty byłby niezawodnie rlegi rozszarpaniu lub zagryzieniu przez rozjuszone bestie, bo już czapkę mu zerwały i do głowy się dobierały — lub wreszcie ubezwładniony i zalekziony mógłby zamarać, gdyby na szczęście nie byli przybyli na ratunek pp. Mieczkowski, komisarz II dzielnicy i Dr. Med. Szuszkiewicz ze stróżem, którym też nieszczęśliwy ocalenie swe zawdzięcza Pan T. N. jest obłożnie chory, a wczoraj udawała się do niego komisja sądowo-lekarska. Okropny ten wypadek powinien sprządnąć i sprowadzić zapewne surową karę na tych, którzy brakiem dozoru i lekceważeniem przepisów stali się pośrednią przyczyną tego niesłychanego zdarzenia.

† **Leon hr. Skorupka**, właściciel Prokocima za Podgórzem, były poseł sejmowy, obywatel powszechnie szanowany i czczony, jak donosi *Czas*, zmarł dnia 12. b. m. przed południem w 53 roku życia.

* **Przytrzymanie złodzieja kieszonkowego.** Wczoraj przed południem podczas publicznej wyprzedaży w handlu p. na Szwarca przychwycono znanego złodzieja Adama Mazura, w chwili, gdy chciał wyciągnąć z kieszeni pewnego porucznika woreczek z 14 złr. Złodzieja odprowadzono do policyi.

* **Kradzież z wystawy sklepowej.** Przedwczoraj nad wieczorem wyjęto z wystawy sklepowej L. Grafa szczerkarka przy ulicy Karola Ludwika 6 trzepak z 2 większe szczerki. W dniu wczorajszym wysłędziła i aresztowała policja dwóch młodych włóczęgów jako sprawców tej kradzieży. Przyznali się oni do winy.

* **Niebezpiecznie chory** Wczoraj wieczór zachorował nagle na ulicy Kaźmierzowskiej Edmund Rolender, czeladnik blacharski, a gdy przechodnie na pomoc mu pospieszyli już nie mówić nie mógł. Odwieziono go natychmiast do szpitala.

* **Zuchwały złodziej.** Mojżesz Lechner, kilkakrotnie za kradzież sądownie karany, ściągając wczoraj na placu Gołuchowskich z wozu włóścianina z Kłodna, Wojtkę Matysa, kilka okłótów słomy i chciał z nimi uciec. Dognany przez włóścianina złodziej rzucił się na niego i pobił go mocno, sam zaś pozostawiając słomę na placu uciekł. W kilka godzin później został przez policję wysłędzony i do sądu odstawiony.

* **Zgubiono wczoraj** około godz. 4tej po południu na ulicy Żółkiewskiej damski kolnierz futakowy wartości 80 zł.

* **Śmierć skutkiem zagorzenia.** Dziś rano o godz. 7mej zmarła wskutek zagorzenia Genowefa Strandel, wdowa po majorze wojsk austriackich i właścicielka trafiki koło gmachu Skarbrowskiego. Zmarła liczyła lat 75 i była już od dłuższego czasu chorą Sługę jej Katarzynę Warzyniecką, która w tym samym pokoju także mocno zagorzała, zdołano dzięki pomocy lekarskiej do życia przywrócić.

† **Książę Eugeniusz Wirtemberski**, o którego śmierci d. 8. b. m. w Karlsruhe, na górnym Szląsku doniósł telegram, był synem zmarłego w r 1857 księcia Fryderyka Eugeniusza i pruskim generałem jazdy. Liczył lat 54.

— **Biskup orleański** ks. Dupanloup obchodził w ostatnim dniu zeszłego roku jednocześnie złoty jubileusz swego kapłaństwa a srebrny swego biskupstwa, w dzień ten bowiem przed 50 laty otrzymał święcenie kapłańskie a przed 25 laty biskupie.

— **Karnawał wenecki.** Z Wenecji pod dnem 7. b. m. donoszą, że tam w najbliższym zajmują się przygotowaniem do odbycia karnawału, który składać się będzie z licznych pochodów maskowych. Z Tryestu, Padwy, Tre-

wizo i Ferrary wiele osób zapowiedziało swój udział w tych obchodach karnawałowych, spodziewa się przeto można, że takowe i w tym roku świetnie wypadną.

— **Projekt Lessepsa** przecięcia Syberji i Turkomanii drogą żelazną, k. graby się łączyła z indo-brytyjskimi liniami, jak donosi telegram z Londynu, doznał surowej i nieprzyjaznej krytyki w całym prawie dziennikarstwie angielskiem.

Korrespondencja redakcyi.

P. Bierz. w Tarnopolu. Przeszli pan sprostowanie swoje gazecie, która mylnie podała wiadomości. Niemamy miejsca na obszerne sprostowanie nieprawdziwych zarzutów, wytaczanych przez inne dzienniki. — **P. Ad. C. w Hum.** Spopstrzeliliśmy sami z przykrością te błędy w cytacie z Macaulaya. Wina to korekty, którą Pan wybaczyć raczysz. Prostować, i zapóźno i bezskutecznie.

NOTATKI LITERACKO-ARTYSTYCZNE.

➤ **Lelewel i x. biskup Łętowski.** *Kuryerowi Poznańskiemu* dziwimy się mocno, że przedrukował z *Przeglądu Lwowskiego* złośliwe i płaskie wycieczki s. p. biskupa Łętowskiego przeciw Lelewelowi. Wolno było uczonemu prawnictwu na marginesach czytanych przez siebie książek pisać uwagi o autorach *ad usum Delphini*, lubo byłoby rzeczą właściwszą umieszczać tu raczej zdania o dziele samem — nie uchodziłby jednak drukować tych sprostowań, nie przeznaczonych do druku. Postąpienie obydwóch pism dowodzi co najmniej braku taktu. Nie jest w ogóle rzeczą przyzwoitą w podobnym tonie odzywać się o tak zasłużonych jak Lelewel ludziach — tem mniej gdy bez racji. Cała gderliwa tyrada, poprzedzająca słowa: *Takim jest Lelewel*, a więc do niego się stosująca, nie zgadza się z prawdą, bo wiadomo aż nadto, że znakomity historyk nie należał zgoła do tych, co „od obiadu się nie wymówią i radzi z możnymi zasiadają.“ — owszem jak świadczy Klaczko, do zbytku dbał o swoją „republikancką cnotę“ — ani do tych, coby gogobadź „nachodzili i skubali“, coby „urzędy lubili, krewniaków popychali“ — coby „w pochwałach się kochali i za chlebem poszli w służbę choć do Turka“ — coby rościli sobie pretensy do królów, aby im się opłacali“, do kraju, „aby ich co z grubsza opatrywał“. Wiadomo powszechnie, że ani poprzednie zarzuty, nie mogą się słusznie stosować do Lelewela, ani też następne: „Piszą rzadko co dobrego i narzucają je potem, aby drudzy drukowali i kupowali“ — a dalej: „Panowie czasami powinni ich prosić i pieniędzy im dawać; ale co ucziwy człowiek jeżeli chce żyć mile, *zabawnie i spokojnie*, niech od nich ucieka“. Nie byłibyśmy przypuszczali nigdy, aby coś podobnego mógł ktokolwiek odnieść do Lelewela — a jednakże bezpośrednio po przytoczonym o dopiero zdaniu, następują słowa: *Takim jest Lelewel!* Wielka zaprawdę łaska, że tej „nieznośnej i płaskiej figurze“, nie zaprzeczono „wielkiego obczytania się i dużo wlepienia“... Można się niezgadzać z zasadami Lelewela, można uważać dziwactwa jego za niesmaczność — braku charakteru przeciw odmawiać mu nie można, a pieczeniarem zwąć się nie godzi, bo nim nie był nigdy według świadectwa najściślejszych nawet wrogów. Jesteśmy pewni, że gdyby był kto za życia znanego biskupa wydrukował tę głosę, zmarłby był i oburzył czcigodnego starca, który pisał dla siebie takie uwagi, nie z przekonania, ale z wrodzonej złośliwości i zapewne w chwili zgrzyliwej.

Proces Ofenheima.

(Piąty dzień rozprawy).

Rozpoczęło się przesłuchanie Ofenheima co do IV punktu oskarżenia. Punkt ten zarzuca Ofenheimowi, że po faktycznym oddaniu kolei przez Brasseya, bez wiedzy i przyzwolenia rady zawiadowczej zarządził, iż towarzystwo kolei Lwowsko-Czerniowieckiej objęto na siebie wykonanie wszystkich robót nie wykonanych przez Brasseya i zwinęło z kontraktu pod warunkiem że pozostawi kwotę 66,582 zł. 55 ct. tudzież kwotę 59,349 zł. 80 ct. na wykończenie t. z. grobli Mihuczeńskiej. Szkoła ztąd powstała, ma według oskarżenia wynosić zł. 3,537,673.

Przew. Cóż pan powiesz na ten punkt oskarżenia?

Ofenh. Oskarżenie oznacza szkodę w wysokości 3,537,673 zł. ale nie stara się uzasadnić że w istocie powstała taka szkoda oskarżenie opiera się po prostu na podaniach wrzeczono poszkodowanych. Ci poszkodowani dedukują znowu swe pretensje z rezultatów kollaudacyi a ta kollaudacja przeprowadzona była przez c. k. komisarzy którzy — zaprzeczają się to nie da — podobnie jak przy progach w bardzo stuczny sposób wyrubowali tę szkodę do tak olbrzymiej wysokości.

Przewod. Upraszam pana o zanie-

chanie takich wycieczek. Ptokokół kollaudacyjny jest dokumentem publicznym a ja nie ścierpię wycieczek przeciwko osobom, które sporządzały ten protokół.

Ofenh. Ja oznaczę kwotę i tym sposobem udowodnię, że kwota przytoczona przez oskarżyciela, w rękach prywatnych poszkodowanych przeistacza się w jedno olbrzymie zero. Przedewszystkiem chodzi tu o rozwiązanie następującej kwestyi: Byłali kolej w chwili oddania dobrze zbudowaną, czy nie? udowodnię, że była dobrze zbudowaną. Co udowadnia kollaudacja przedsięwzięta po 8 latach? Czyż znajdzie się gdzie jakiś człowiek, któryby mógł ocenić, czy ten lub ów przedmiot przed 8 laty był dobry, lub zły? Ja sądzę, że nie ma na świecie takiego człowieka. Według protokołów techniczno-policyjnych badało bardzo ściśle stan budowy przed puszczaniem kolei w ruch. Z tych protokołów wypływa; że d. 28. sierpnia 1866 r. podpisali c. k. komisarze ten protokół z tym dodatkiem, że budowa całej linii, we wszystkich częściach składowych jest dobrze i wzorowo wykończoną, że zakład ten ma dostateczny park wozów i że nie ma najmniejszej prz szkody do puszczania kolei w ruch. Jeżeli więc c. k. komisarze w r. 1866, bezpośrednio przed oddaniem kolei do użytku publicznego oglądali wszystkie części składowe całej linii i orzekli, że budowa dobra — jeżeli następnie w ósm lat później c. k. komisarze orzekli znowu, że kolej pierwotnie była źle zbudowaną — pytam się: po której stronie jest słuszność? Nie można w tym wypadku twierdzić: że prawda leży w środku powyższych sprzecznych orzeczeń; tu można tylko stanowczo powiedzieć: ta lub ta komisya powiedziała prawdę.

Na obalenie zarzutów niechaj posłuży jeszcze inny argument. Jeżeli kolej była źle zbudowaną natenczas powinny być dowody, że zaraz w pierwszych czasach po otwarciu linii, wydano olbrzymie kwoty na uzupełnienie budowy, na sprawianie wozów i t. d. A gdzie są podobne dowody? Wys. rząd, który co roku badał skrupulatnie przedkładane ra hunki, przyjął bez zarzutu rachunki z r. 1866 wyeliminował tylko kwotę 4000 zł. przeznaczoną na naprawę wozów i 32000 zł. na roboty uzupełniające, za które zwrócił Brassey wydatki. Rachunki z lat następnych przyjmował rząd bez żadnego zarzutu.

Trzecim dowodem, że kolej była dobrze zbudowaną, jest następujący: W roku 1867 miała Cesarzowa rosyjska przejeżdżać z Rosyi przez Galicyę do Włoch. Pojawili się natychmiast rosyjscy inżynierowie i badali z całą ścisłością całą linię, badali głównie budowę na skrajach i orzekli jednogłośnie, że kolej Lwowsko - Czerniowiecka jest wzorowo zbudowaną. Cesarzowa jechała tą koleją szybkości pociągów pospiesznych. Dopiero w tych dniach wpadł mi do rąk nieoszacowany dowód, że kolej ta była dobrze zbudowaną, tym dowodem jest *Sprawozdanie sekwestra i czynności za rok 1872/3*. Z tego sprawozdania udowodnię, że dawniejszy zarząd postępował pod każdym względem ekonomicznej i racjonalnej, udowodnię, że sekwestr wydał olbrzymie kwoty, których jestem przekonany, nie potrafiłby usprawiedliwić, i które to kwoty kiedyś, gdy sekwestr będzie znieśiony, spowodują prezydenta towarzystwa do domagania się od wys. skarbu zwrotu tych pieniędzy.

Przewod. Upraszam pana ponownie o zaniechanie takich wycieczek; nam nie chodzi tu o krytykę postępowania sekwestru; pan masz się usprawiedliwić z zarzutów a wciągasz do swej obrony rzeczy zupełnie dla nas obojętne.

Ofenh. Przeproszam zaszukając mi, że spowodowałem szkodę w wysokości zł. 3,500,000; w sprawozdaniu sekwestra jest usprawiedliwiony sposób obliczenia tej szkody; otóż ja chcę udowodnić, że sprawozdanie to i usprawiedliwienie są mylnie.

Przewod. Ależ bo pan nie atakujesz tego „usprawiedliwienia“ ale czynności sekwestra.

Ofenh. Tak jest. Przewod. Nie mogę tego dopuścić. Ofenh. Pozwolę więc sobie przedłożyć wys. trybunałowi i wys. ławie przysięgłych fotografie wszystkich budynków na ozzczególnych stacyach.

Przewod. Zdaje mi się, że to jest zbyteczne, nie jesteśmy bowiem ciekawi widzieć, jak te budynki wyglądały z zewnątrz ale chcielibyśmy wiedzieć, jak one były zbudowane.

Ofenh. Rozpuszczono pogłoskę, że budynki były w „okropnie złym stanie“.

Przewod. Z fotografie nie dowiemy się, w jakim stanie były one istotnie.

Ofenh. Otóż głoszone, że budynki na stacyach są zbudowane z t. z. pruskich murów, że dachy są pokryte masą papierową.

Przewod. Trudno to będzie ocenić z fotografii.

Ofenh. Przeciwnie, nawet Indzi nie fachowi rozumieją rzecz całą.

Przewod. Panie Ofenheim! proszę uwzględnić, że na środę zawezwałem już świadków — jeżeli pan będziesz tak wiele mówił, natenczas będę zmuszony zmienić program posiedzenia!

Ofenheim. Zdaje mi się, że każdy w mojem położeniu ma prawo domagać się, ażeby pozwolono mu wypowiedzieć wszystko, co ma na swe usprawiedliwienie.

Ostatecznie zgodził się przewodniczący na rozdanie fotografii pomiędzy sędziów przysięgłych.

Ofenheim. mówi dalej: Przechodzę więc do sprawy wykonania robót na linii A i B. Gdy budowa była wykończoną, zawiadomiono o tem rząd i względnie ministerstwo handlu z prośbą, ażeby zezwoliła na puszczanie w ruch kolei. Rząd wysłał komisję policyjno-techniczną, której zadaniem było, zbadać, ażeby zachodzą wszelkie warunki określone w przepisach o ruchu. (Czyta te przepisy).

Komisja złożona z zastępców wszystkich stron interesowanych i mojej skromnej osoby (*meine Wenigkeit*) dała swą opinię w protokole z 29. sierpnia 1866. r. Z tego protokołu można się dowiedzieć, że komisja oglądała każdy domek, każdą część budowy i oświadczyła, że są spełnione wszystkie warunki, tak, że kolej może być otwartą. W tym protokole znajdziecie panowie wprawdzie wzmiankę, że był brak niektórych materyałów, ale brak ten jest zupełnie usprawiedliwionym ówczesnymi wypadkami wojennymi. Tak n. p. pomiędzy 1. a 15. wrześniem nie mogły kraźce pociągi nocne, ponieważ nie było latarni do sygnalizowania, a były one wstrzymane przez zarząd wojenny. Od 15. września kraźce już i pociągi nocne. Gdy kolej oddana została do użytku publicznego, leżało to w interesie towarzystwa, ażeby dyrekcja ruchu miała zupełną pewność co do ukończenia robót niewykończonych a mogło się to stać tylko tym sposobem, że roboty powierzono towarzystwu, albo przedsiębiorcy budowy. Te roboty dadzą się podzielić na dwie kategorie, na roboty, przez których niewykończenie mogła nastąpić przerwa w ruchu i na roboty, które żadną miarą nie mogły spowodować tej przerwy. Pierwsze, ważniejsze roboty, objęła dyrekcja ruchu, a Brassey musiał za nie zapłacić; inne mniej ważne roboty, jak n. p. szutrowanie, układanie szyn i t. d. mogły być pozostawione Brasseyowi pod nadzorem dyrekcji ruchu. Nareszcie co do robót niewykończonych, które nie mogły spowodować przerwy w ruchu, zostały one spisane przez osobną komisję kollaudacyjną i przyjęte przez towarzystwo z tym warunkiem, że Brassey zapłaci za nie. Przystałem na tę propozycję tem chętniej, ile że wiedziałem, że tylko tym sposobem położy się tamę ustawicznemu narzekaniu dyrekcji ruchu, że Brassey nie dotrzymuje warunków kontraktu; z drugiej zaś strony chciałem dyrekcji ruchu odjąć możność tłumaczenia się w razie niewypełnienia obowiązku, że przerwy w ruchu spowodowane zostały przez Brassey'a.

Objęcie tych robót przez towarzystwo nastąpiło w listopadzie 1866. r., nie potrzebuję dodawać, że inżynierowie obliczyli dokładnie ile wykończenie tych robót będzie kosztować; koszt ten wynosił 66.582 złr. Ja nie byłem zadowolony z tej kwoty i kazałem Brasseyowi w myśl obliczeń Kramera i Stöllera, dopłacić jeszcze 43.000 złr. Do tych sum przybyły jeszcze kwoty, które rząd wymagał z rachunków ruchu za rok 1866, a które wynosiły jak wiadomo 32.000 złr; tak więc, po ostatecznym obliczeniu, zapłacił Brassey towarzystwu za objęcie robót przezeń niewykończonych, kwotę 141.582 złr. Nie dość na tem, pozostał on jeszcze materyał na wartości 40.000 złr. a prócz tego nie zwolniono go z obowiązku umundurowania służby, dostarczania narzędzi, progów i szyn rezerwowych dla dozorców kolejowych i t. d. O tem wszystkim zdała generalna dyrekcja sprawę radzie zawiadowczej d. 5. czerwca 1866. r. z prośbą, ażeby wszystko zostało należycie zbadane i sprawdzone. Rada zawiadowcza wybrała z swego grona komitet, w skład którego weszli: ks. Jabłonowski, hr. Borkowski i Karol Klein. W imieniu tego komitetu zdał sprawę przed radą zawiadowczą ks. Jabłonowski. Oto są wszystkie czynności co do ostatecznego obliczenia się towarzystwa z Brasseyem co do linii A.

Przewod. wystosował tu do Ofenheima jeszcze kilka pytań, uzupełniających powyższe jego zeznania; z odpowiedzi Ofenheima najważniejszą jest ta, że kolej w chwili, w której puszczoną została w ruch, nie mogła być zupełnie wykończoną, ponieważ życzeniem rządu było, ażeby jak najrychlej, chociażby nawet tylko prowizorycznie została otwartą do przewozu wojska, materyału wojennego i t. d. Pospiech był tak wielki, że stawiano mosty prowizoryczne, byle tylko zadość uczynić życzeniu rządu.

Przewod. Dnia 5. września uznano, że wykończenie robót uzupełniających jest koniecznym i naznaczono dzień 1. październi-

ka na rozpoczęcie tych robót. Po sześciu tygodniach, dyrektor ruchu, Ziffer, był zmuszony wystosować do pana list, w którym wyraźnie wypowiada swe obawy co do stanu tej kolei. Przy końcu tego listu oświadcza Ziffer, że przy takich stosunkach nie bierze na siebie odpowiedzialności za to, jeżeli w ruchu nastąpią przerwy. Co pan masz do powiedzenia na to pismo?

Ofenheim. List ten, czyli sprawozdanie był dowodem dla mnie, że pomiędzy Zifferem a przedsiębiorcą budowy przyszło już do jawnej wojny. Ziffer żądał ode mnie pomocy. Proszę odczytać moją odpowiedź na to żądanie Ziffera.

Przewod. W odpowiedzi na pismo powyższe, powiadasz pan Zifferowi, że obraz przez niego w tak czarnych kolorach przedstawiony, nie przeraża pana bynajmniej, bo wiadomo panu, jaki stosunek zachodzi pomiędzy nim (Zifferem) a Brasseyem; dalej napominasz pan Ziffera, ażeby w obec przedsiębiorców nie unosił się gniewem, lecz zgodził się po przyjacielsku załatwić z nimi sprawę; — w końcu każesz pan Zifferowi, ażeby usunął przedsiębiorców od wszelkich dalszych robót i roboty te wykończył na ich koszt.

Ofenheim. Otóż odpowiedź tę uważam za tak stosowną i tak zgodną z mojem stanowiskiem, że nawet dzisiaj nie mógłbym z niej ani ująć ani też dodać ani jednego słówka.

Przewod. Jak długo miał Brassey gwarantować za dobre wykonanie robót?

Ofenheim. Przy linii B. gwarantował Brassey od dnia puszczania kolei w ruch, tylko za objekty sztuczne. Taka gwarancja trwa zwykle przez rok. Za roboty ziemne nie gwarantuje nigdy żaden przedsiębiorca; proszę o to zapytać rzeczoznawców; ja z mojej strony mogę tylko dostarczyć dowodów, że według instrukcyi dla austriackich i węgierskich dróg żelaznych, nie gwarantują przedsiębiorcy budowy od dnia otwarcia kolei za osiadanie się nasypów. Gdybym był wstawił roboty konserwacyjne na rachunek Brassey'a, byłoby towarzystwo do Brassey'a żądało więcej, niż mogło żądać. Z tego nie można robić zrzutu generalnej dyrekcji, bo jak już powiedziałem, badał komitet całą tę sprawę i zatwierdził wszystko to, co było spisane w protokole.

Przewod. odczytał podanie Brassey'a, w którym tenże uprasza o zwrot kaucyi w kwocie 500.000 złr. a następnie skonstatował prezydent, że z rachunków, przedłożonych przez Brassey'a wynika, iż tenże miał do żądania od towarzystwa 1,260.340 złr., że kwota ta została mu wypłaconą po części, została bowiem do wypłaty z tej kwoty, reszta, w wysokości 55.940 złr., tak, że łącznie z kaucją miał Brassey do żądania 1,055.940 złr. Brassey upraszał radę zawiadowczą o udzielenie mu absolutoryum, rada zawiadowcza odrzuciła tę prośbę, ponieważ Brassey nie wypełnił jeszcze pewnych zobowiązań, przewodniczący zapytuje więc Ofenheima: Co pan masz do powiedzenia co do robót uzupełniających na linii B.

Ofenheim. Po ukończeniu budowy kolei z Czerniowic do Suczawy, działo się zupełnie to samo, co przy linii A., była komisja i orzekła, że wszystko jest w porządku; znalezione tylko, że na pewnej przestrzeni linii B. osiadły się nasypy; to też komisja zawiesiła swe czynności. Po usunięciu tych wadliwości, udawała się komisja ponownie na miejsce, a zbadawszy rzecz należycie, orzekła stanowczo, że kolej może być w ruch puszczoną, albowiem jest wzorowo wykończoną. Co się tyczy grobli Mihuczeńskiej, rzecz miała się tak: Była ona zbudowaną na t. z. „pagórku wędrującym“ (*Rutschlehne*) podmulanym przez podziemne wody. Towarzystwo poniosło powodu tej grobli istotnie znaczne straty. Przy odbieraniu kolei od Brassey'a, zakwestyjonowano tę groblę Brassey miał do żądania od towarzystwa w gotówce 59.349 złr., prócz tego zostawił on towarzystwu kamienie, cegły, wapno i t. d. Gwarancja trwała do 1. stycznia 1870. r. Na posiedzeniu rady zawiadowczej w d. 28. czerwca 1870. r. przysłała z Brasseyem do skutku inna kompromisowa; w rachubę przysłał jeszcze kwota 13.000 złr. za budowle zabezpieczające brzozi; 41.000 złr. za zbudowanie żelaznego mostu na Serecie; 15.000 złr. za zwir; 25.000 złr. za 12 domków dla strażników, w skutek czego wyniósł cały rachunek Brassey'a, łącznie z powyższymi wymienioną kwotą 151.000 złr., do tej kwoty doliczono później 14.000 złr. za rozmaite naprawy i tym sposobem wynosiła cała pretensya Brassey'a 165.956 złr. Nawiasowo wspomnę, że rzeczoznawcy pomylili się w swych obliczeniach o 11.341 złr.; — o taką kwotę są według nich, pretensye Brassey'a wyższe.

(Posiedzenie wieczorne).

Przewodniczący odczytał protokoły komisji, badającej stan tej drogi żelaznej z dnia 21. czerwca 1869, z 14 paźdz. 1869 i 29. paźdz. 1869. Z pierwszego protokołu

wyływa, że przy jeździe na próbę okazały się takie braki, iż otwarcie linii zrobiono zawieszem od usunięcia tych braków i od ponownego zbadania pewnych przestrzeni. Przy jeździe na próbę w dniu 14go października wytknięto, że progi poprzeczne nie są dosyć mocno ułożone, że tamy nie są wybudowane w należytej wysokości, że przepaście nie są zasypane a tamy wodne nie są wykończone. Próby na moście pod Czerniowcami nie można było zarządzić, bo nie było lokomotywy. Otwarcie linii zrobiono zawieszem od warunku, że przez groblę Mihuczeńską przejeżdżać będą pociągi co najwyżej z chyżością jednej mili na godzinę. W protokole z dnia 29go paźdz. 1869 jest mowa o wypróbowaniu mostu pod Czerniowcami. Lokomotywa przejechała przez ten most cztery razy tam i napowrót z chyżością 8miu do 9ciu mil na godzinę. Orzeczone, że po ścisłym zbadaniu całego mostu i każdej jego części z osobna, nie znaleziono na nim najmniejszego uszkodzenia.

Przewod. Celem ocenienia, jak sumiennie i starannie badano ów most pod Czerniowcami, niechaj posłuży protokół dodatkowy. (Czyta ten protokół). Jest tu powiedzianem, że po próbie pękł jeden filar a ściana czołowa od Czerniowic, zarysowała się; w filarze musiano pozmienić kamienie. (Do Ofenheima): Widzisz pan, że otwarcie linii uczyniono zawieszem od wykończenia grobli Mihuczeńskiej i od pewnych innych wymienionych warunków. Czy te uwagi komisji zostały uwzględnione?

Ofenheim. Jak najupełniej.

Przewod. Oświadczył pan, że inspektorat w Czerniowcach w skutek pańskiego nakazu z 21. marca 1870 spisał protokół co do tych robót, które w zastępstwie Brassey'a miały wykonać towarzystwo. (Czyta protokół). W protokole tym jest wzmianka, że przedsiębiorca nie może być odpowiedzialnym za zasypanie przepaści i urwisk, ponieważ już raz zasypał takowe a kwestya, kto ma ponosić szkodę w razie zapadnięcia się zasypanych przepaści, jest kwestyą zasadniczą i dotychczas nie została rozwiązana. Jeszcze dnia 25. września nie były wykonane roboty uzupełniające.

Ofenheim. Oświadczyłem już, że roboty około grobli Mihuczeńskiej, 60 stóp wysokiej, uważałem można było za wykończone dopiero wówczas, gdy ta grobla „stała“ (pouszała się bowiem). Później porobiły kłeski elementarne ogromne szkody na tej grobli. Niech mi wolno będzie w kilku słowach przedstawić panom, ile pracy i jakich ofiar potrzeba było ze strony przedsiębiorcy do zatrzymania tej grobli w pochodzie. Groblę Mihuczeńską zbudowano na formacyi glinkowatej (Lettenformation), ciągnącej się aż do Siedmiogrodu i było istnem niepodobniestwem wyminąć tę przestrzeń. Zresztą uszkodzenia o których mowa, w roku 1870 nie miały miejsca na grobli Mihuczeńskiej, lecz na przyległych groblach „Ipkas“, które razem mają 500 sążni długości.

Przewod. Liskowetz podał, że te nieszczęśliwe groble kosztowały towarzystwo bająnskie sumy.

Ofenheim. Liskowetz obliczył te kwoty z ksiąg; oskarżenie podaje tę kwotę w wysokości 200.000 złr. Ja udowodnię księgami i alegatami, że wszystkie koszty, za wszystkie roboty dodatkowe od 1go listopada 1866 aż do chwili wzięcia kolei pod sekwestr, na całej linii nie wyniosły nawet 160.000 złr.

Przewod. A ileż z tej kwoty przypada na groblę Mihuczeńską?

Ofenheim. Jedna trzecia część. Na dalsze zapytanie odpowiada Ofenheim, że mógł Brassey zwolnić od wszelkich dalszych zobowiązań nie tylko co do całej linii, ale głównie co do grobli Mihuczeńskiej, ponieważ był przekonany, że grobla ta stała i że kwota, pozostawiona przez Brassey'a na naprawę możliwych uszkodzeń na tej grobli, była — zdaniem jego — wystarczającą. Zresztą, za czyn ten, mógłby być pociągnięty do odpowiedzialności, co najwyżej przez Radę zawiadowczą, nigdy zaś przez sąd karay, bo przecież nikt nie odpowiada przed sądem za swe przekonanie, chociażby nawet mylne. Przy tej sposobności skonstatował przewodniczący, że Ofenheim miał słusność, utrzymując, iż w protokole rzeczoznawców podano o 11.341 złr. mniejszą kwotę, niż ją zapłacił Brassey na wykończenie robót niewykończonych.

Przewod. Słyszał pan, że po otwarciu kolei, po wykonaniu robót uzupełniających, wydarzyło się mnóstwo wypadków i przeszkód w ruchu; władza państwowa wysnuwa ztąd wniosek, że kolej ta nie była zbudowaną według planów zatwierdzonych.

Ofenheim. Przez zaprzysiężonych inżynierów kazałem zestawić liczby wszystkich wypadków i przerw w ruchu. Z tego zestawienia wynika, że stosunek przerw w ruchu, w porównaniu z takimi samymi stosunkami na wszystkich austriackich i niemieckich drogach żelaznych — był na kolei Lwowsko-Czerniowieckiej o wiele pomyślniejszy. Z tego zestawienia przekonacie się

panowie, że od roku 1866 do roku 1872 to jest do czasu, w którym rząd objął sekwestr — było razem 19 przerw w ruchu, z których trzy przerwy spowodowane były przez usunięcie się tam, trzy przez śnieżnicę, pięć przez powódź, jedna przerwa przez oberwanie się chmury i jedna przez zetknięcie się pociągów. Mógłbym w tej mierze podać daty statystyczne ze wszystkich dróg żelaznych w Austrii, poprzestając jednak tylko na kolei Lwowsko-Czerniowieckiej. W tych sześciu latach odniosło 7 osób lekkie uszkodzenia, dwie osoby zostały zabite; a więc wypadła na jedną milę kolejową 0.056 osób uszkodzonych. Przejdźmyteraz do owych 14 miesięcy, w ciągu których rządził sekwestr. W tych 14 miesiącach zostało zabitych 17 osób a 12 osób lekko uszkodzonych. W 14-miesięcznym peryodzie rządów pana sekwestra 27 osób uszkodzonych a w sześciomiesięcznym peryodzie rządów Ofenheima 9 osób uszkodzonych! W tych 14-miesięcznych rządach p. sekwestra było jeszcze prócz tego 34 wykojeń, 10 zetknięć pociągów; dalej były trzy złamanie się osi, 3 przerwy w ruchu, dwa spalania się wagonów i 3 nieszczęsne wypadki w warsztatach. Muiemam, iż przeprowadziłem dowód, że w ciągu mego urzędowania było daleko mniej wypadków nieszczęsnych, niż w pierwszym roku rządów sekwestru. Miałem zwyczaj, donosić o wszystkich wypadkach; miałem zwyczaj zawiadamiać o tych wypadkach towarzystwo w sprawozdaniach rocznych; pan sekwestr nie ma tego zwyczaju; w jego sprawozdaniach rocznych nie ma tej rubryki.

Przewod. Na czem opierasz pan powyższe zestawienia o nieszczęsnych wypadkach?

Ofenheim. Na ogłoszonych sprawozdaniach rocznych.

Przewod. Ja mam tu w aktach inne obliczenia, które wykazują o wiele wyższe cyfry.

Ofenheim. Teraz na mnie kolej zapytać, na czem p. prezydent opiera te cyfry.

Przewod. Na aktach. Pan odwołujesz się zwykle na to, że wybitne osobistości galicyjskie zachwalały bardzo stan budowy kolei Lwowsko-Czerniowieckiej. Oto leży przedemną urzędowy dokument galicyjskiego c. k. Namiestnictwa, który wcale nie potwierdza tego co pan utrzymujesz; c. k. Namiestnictwo galicyjskie konstatuje w tym dokumencie, że opinia publiczna wyraża się bardzo niepocholebnie o stanie budowy.

Ofenheim. Ów dokument galicyjski Namiestnictwa jest z r. 1870, a ja wcale nie utrzymywałem i nie utrzymuję, że w początkach stanu budowy był bardzo świetny. W początkach nie mieliśmy wprawnych urzędników; niepodobna ich było dostać, bo i któż miał odwagę dać się wygnąć na pustynię

Przewod. Pomiedzy rozmaitemi wypadkami nieszczęsnymi, zwrócił szczególnie jeden uwagę ogółu; wypadkiem tym było złamanie się mostu na Prucie pod Czerniowcami.

Ofenheim. Prawda; spotkało nas to nieszczęście, i do dnia dzisiejszego nie jest wyjątkiem. Mosty konstrujszy Schiffkorna miały wówczas sławę; na całej kolei nie było mostu według innego systemu. Być może, że wynalazca pomylił się w obliczaniu rozmiarów, ale nie da się zaprzeczyć, że wszystkie jego obliczenia i plany na mosty zatwierdziło ministerstwo handlu tudzież generalna inspekcya, i on też wykonał te mosty ściśle według planów zatwierdzonych. Jeżeli przeoczono gdzie jaki błąd, to ponosi winę nie tylko generalna dyrekcya ale też i generalna inspekcya. Są także domysły, że ręka zbrodnicza jest powodem złamania się tego mostu; sztaby ze żelaza lanego miały być bowiem uszkodzone młotem; nie można było odszukać sprawcy. Prócz tego nastąpiła w tym dniu bardzo nagła zmiana temperatury; z + 10 Reaum spadł nagle cieplomierz na — 100 Reaum. Wypadek wydarzył się w chwili, gdy olbrzymi pociąg ciężarowy z dwoma lokomotywami wjechał na most. Bardzo wiele mówiono o tym wypadku — ja zaś byłbym wstanie wykazać długi szereg podobnych wypadków na austriackich drogach żelaznych, ażeby udowodnić, że wypadek ten wyzyskano przeciw nam w sposób tendencyjny.

Przewod. Upraszam pana nie używać tego ostatniego wyrazu.

Ofenheim. Wszak nie był on skierowany do pana prezydenta.

Przewod. Ludzie fachowi przypisują ten wypadek wielkiej oszczędności przy budowie tego mostu.

Ofenheim. Dyrektorowie fabryki, w której budowano ten most, będą tu słuchali i zdaje mi się, że nie potwierdzą tego zarzutu.

Przewod. Liskowetz mówił panu, że inspektor kolejowy, Wagner, był zdania, iż materyał z którego most ten był zbudowany; nie odpowiada 15 sążniowej przystośći (*Spannweite*).

Ofenheim. Odpowiem na ten zarzut, że na kolei Turnau-Kralup są wyłącznie takie same mosty, z tego samego materyału, tej samej długości.

Przewodniczący przystąpił do odczytania licznych skarg i zażaleń tak osób prywatnych, jakoteż i towarzystw i korporacji na zły stan kolei Lwowsko-Czerniowieckiej a mianowicie odczytał list Galla do Ofenheima, w którym donosi Gail, że poseł Grocholski przygotował interpelację do sejmu co do złej budowy kolei Czerniowieckiej; list Gintla do Ofenheima, z zawianieniem, że lwowska Izba handlowa uchwała wniesić zażalenie do ministerstwa handlu na zły stan budowy; poufny list Gintla do Barychara, w którym tenże donosi panu radcy dworu, że nie tylko klasa elementarna były powodem tak znacznych braków na kolei Lwowsko-Czerniowieckiej.

Na te zarzuty odpowiedział Ofenheim, że wszystkie te listy, skargi i zażalenia pochodzą z r. 1870 a więc z roku obfitego w liczne klęski elementarne. Wszak w tym samym roku stała 22 milowa przestrzeń kolei Karola Ludwika pod wodzą i w skutek tego była przerwa w ruchu przez trzy miesiące; wszak na Kolei Karola Ludwika zaważyły się dwa olbrzymie mosty z ciosowego kamienia; wszak na innych kolejach było w tym samym roku daleko więcej nieszczęść a nikt nie podnosił głosu. „Nic mię tak nie zasnuca — powiada w końcu Ofenheim — jak list poufny Gintla do Barychara. Miałem do tego człowieka jak największe zaufanie, a tu pokazuje się, że działał on potajemnie pozamoiimi plecyma.“

Przew. W innym liście z d. 25go września 1870 donosi, że na przestrzeni 40—80 sążniowej, wiszą szyny w powietrzu, że grozi w skutek tego niebezpieczeństwo; sam Gintl nazywa groblę Mihuczeńską „groblą nieszczęśliwą“.

Ofenh. Wszystko to mogło być prawdą; powiedziałem już, że wszystko działo się w roku 1870 w którym były powodzie. Nie mogę tu dopatrzeć nic takiego za co by można administrację pociągnąć do odpowiedzialności. To tak samo, jak gdyby kto chciał zamknąć budowniczego za to, iż dach, przez niego wystawiony, zgorzał w skutek uderzenia piorunu

Przew. odczytał sprawozdanie lwowskiej Izby handlowej o złym stanie tej kolei i prosi o wysłanie komisji, sprawdzenie zarzutów i usunięcie licznych wadliwości.

Przew. D. 24. października 1870 r. zdał radca dworu, Weber, ministerstwu sprawę o oględziach budowy. Oskarżenie kładzie osobiwszy nacisk na to sprawozdanie, ponieważ pan na 102 posiedzeniu rady zawiadowczej wspominał o tem sprawozdaniu p. Webera. Z tego sprawozdania wypływa, że p. Weber nie przedstawiał stanu budowy w tak korzystnym świetle, jak to pan uczynił na jego rachunek przed Radą zawiadowczą.

Ofenh. Jestem pewny, że radca dworu p. Weber, potwierdzi tu w tej sali to, co powiedział do mnie; a powiedział on te słowa: „Będzie to trudną rzeczą rozpisywać się korzystnie o stanie budowy; kolej ta jest bowiem nadto okrzyżowaną; znalazłem na niej nie jedną rzecz nagany godną, ale też znalazłem na niej mnóstwo rzeczy do brych, takich, których gdzie indziej nie widziałem; zdaniem mojem, kolej ta stoi na równi z wszystkimi innymi drogami żelaznymi w Austrii.“ O ile znam p. Webera, sądzę, że nie zaprzeczy on, iż mówił do mnie te słowa. Te same słowa wypowiedział p. Weber przed prezydentem towarzystwa. Wiem to ztąd, bo prezydent zawołał mnie do siebie i powiedział, że radca Weber wyraził się przed nim o naszej kolei w ten a ten sposób.

Przewodniczący zarządził odczytanie sprawozdania rady Webera, które zajęło przeszło godzinę czasu. P. Weber przedstawia w tem sprawozdaniu stan kolei lwowsko czerniowieckiej w bardzo niekorzystnym świetle i doradza w końcu zmiany w administracji.

Przewod. I cóż pan powiesz na to sprawozdanie p. Webera do ministra handlu?

Ofenh. Żałuję bardzo, że w tem sprawozdaniu jest kilka nieprawdziwych szczegółów; tak n. p. utrzymuje p. Weber w swem sprawozdaniu, że koszt budowy jednej mili wynosił 1,000,000 zł. podczas gdy budowa kosztowała tylko 700,000 zł.

Na tem zakończył się piąty dzień rozprawy.

GOSPODARSTWO I HANDEL.

o Ruch na kolejach galicyjskich. Stan dróg tak w Galicji, jakoteż w Rosyji polepszył się w skutek mrozu do tego stopnia, że komunikacja tak na drogach handlowych, jakoteż krajowych nie pozostawia nic do życzenia. Z powodu dobrych dróg są żądania frachtowników umiarkowane a ta okoliczność wpływa bardzo korzystnie na handel drzewem i zbożem, zwłaszcza że wieśniacy, obecnie nie mający zatrudnie-

nia, chętnie zajmują się przewozem, byle tylko zarobić cokolwiek na własne i swej chudoby utrzymanie. Pod tak korzystnymi warunkami rozwinął się w tygodniu zeszłym handel zbożem, i gdyby nie ruskie święta, byłby był odbyt wcale znaczny. Wywóz zboża z okolic położonych wzdłuż galicyjskich dróg żelaznych, skierowany był do Szlązka, Morawy, Czech, górnego Szląska i Saksonii. Do Poznania i Górlie wywożono kukurudzę a inne rodzaje zboża odchodzili do Krakowa, Oświęcimska, Bielska, Wiednia, Ołomuńca, Pragi, Kollina, Aussig, Theresienstadt, Krotowic, Mysłowic, Bytomia, Wrocławia, Drezna, Lipska i Berlina. Kolej Lwowska Czerniowiecka dowiozła 46000 centn. towarów. Do Wiednia wysłała ona 3800 centnarów pszenicy, 2200 centnarów żyta do Wrocławia 3600 cent. pszenicy, 1500 cent. żyta, 3800 cent. jęczmienia 2200 cent kukurudzy i 2400 cent. owsa. Z Bursztyna wysłała 400 cent. potażu do Wiednia i 200 cent. soli do Brodów. Z Stanisławowa wysłała do Drezna 400 cent. materiałów na deski rezonansowe, a z Hadkalfwy do Aussig 809 cent. manganu. Drzewa materiałowe i opałowego wysłała 3825 cent. Z obrębu tej kolei wywieziono 220 sztuk wołów. W zakładzie kontumacyjnym w Suczawie stoi 22 sztuk wołów. Ruch osobowy był niezły. — Kolej Karola Ludwika dowieziono z Rosyji do Brodów i Podwołoczysk, tudzież do Tarnopola 49000 centnarów zboża. Prócz tego rozwinął się na zachodnich krańcach tej kolei silny wywóz zboża. Wzmaga się także wywóz drzewa. Ruch osobowy był ożywiony. — Kolej Arcyks. Albrechta miała w skutek puszczania w ruch pociągów ze Stryja do Stanisławowa, ożywiony obrót towarowy i żywy ruch osobowy. Dochody dzienne podniosły się z 300 na 900 zł. Przewieziono 2800 cent. drzewa a z Kałusza mają w krótkim czasie nastąpić znaczniejsze transporty drzewa opałowego do Lwowa. Prócz tego przewieziono znaczne transporty zboża i 1100 cent. żelaza tudzież 1300 cent. spirytusu. W skutek mrozów ustały przesyłki ziemniaków. Ruch osobowy wzmożił się.

— Kolej Nadniestrzańska miała ożywiony ruch towarowy, co przypisać należy tej okoliczności, że do Drohobycza i Borysławia dowieziono około 2720 cent. nafty. Gdyby amerykański olej skalny nie był dotarł aż do Lwowa i gdyby nie miał odbytu w Rosyji, możnaby było osiągnąć lepsze rezultaty co do obrotu nafty galicyjskiej. Drzewa wywozila ta kolej 5000 cent. i 92 sztuk wołów. Ruch osobowy był normalny. — Kolej węgiersko-galicyjska wywozila 4200 cent. zboża, mąki i produktów mącznych, 1700 cent. żelaza, 2500 cent. spirytusu i wykazuje znaczniejsze dochody tak co do przewozu osób jakoteż towarów. Kolej północna Cesarza Ferdynanda mianożony ruch towarowy, podtrzymywany silnymi dowozami zboża i mąki z wschodniej Galicji. Ruch osobowy był bardzo ożywiony. — Ponieważ w Rosyji południowej panuje zupełny zastój w handlu zbożowym, przeto ustała także żegluga na Czarnym morzu i bardzo mało okrętów odchodzi do Anglii. Skutkiem małego obrotu jest to, że mała liczba okrętów odchodzących do Anglii, nie może z tamtąd przywozić dużo węgla kamiennych, w skutek czego podróżował w Rosyji południowej niezmiernie ten materiał opałowy; obecnie płacą tam za jeden pud węgla kamiennego 34 kopiejek (52 cent) czyli za jeden centnar 1 złr. 56 ct. Zwracamy na to uwagę galicyjskich i górnośląskich właścicieli kopalń węgla kamiennego; obecnie byłaby stosowna chwila do korzystania z tych niepomysłnych stosunków panujących w Rosyji południowej a głównie w Odessie.

OSTATNIA POZCZTA.

(Proces Ofenheima). Oskarżony stara się podkopać ten punkt oskarżenia, który mówi o prowizji przy nabywaniu środków przewozowych kolei, a to w ten sposób, iż fabrykanci Sigl i Ringhoffer ofiarowali prowizję 30% którą on przyjął na korzyść Towarzystwa. Doniósł o tem Radzie zawiadowczej, ta jednak postanowiła, że prowizja ta ma być przeznaczoną dla oskarżonego w uznaniu jego zasług, a to pod warunkiem, że wszystkie roboty przygotowawcze mają być z tej kwoty opędzane, i tak się też działo. Podobne wynagrodzenia dla dyrektora jeneralnego zdarzają się także i na innych kolejach. Pomiemiona uchwała Rady zawiadowczej nie jest zamieszczoną w protokole, gdyż posiedzenie było tajne. Prezes sądu przytacza przeciw temu zeznania Sigla, że nie on prowizję ofiarował, lecz, lecz żądał jej oskarżony i że go oskarżony skrzywdził przy systemie Hallego. Oskarżony odpowiada, że pociągnie Sigla do odpowiedzialności.

Z powodu wzmianki prezesa sądu, iż rachunki zażalenie o użyciu tych prowizyj, całkiem fałszywe daty ich wyjaśnienie, od-

powiada oskarżony, iż nigdy nie sądził, by obowiązany był kiedykolwiek składać z nich rachunki i zaprzecza, aby miał spalić akt tyczący się tego przedmiotu; na zarzut zaś prezesa oświadcza, iż modele dostarczone przez Josta i Hasswella mniej kosztowały, niż wykazuje rachunek, że nie uznaje rachunku powołanego; uważa to zresztą za mniej ważne, gdyż miał prawo zatrzymać dla siebie całą sumę; w końcu mówi, że z tej sumy wypłacał także prowizję dla podwładnych urzędników. Następnie odczytano akta, tyczące się tego punktu, a między innymi protokół z posiedzenia Rady zawiadowczej z 23. października 1865 r., który zawiera w sobie uchwałę upoważniającą gen. dyrektora do opędzania z przyznanych prowizyj robot przygotowawczych. Podczas czytania zaszedł spór dość drażliwy między oskarżonym a prokuratorem.

Czytamy w korespondencji Czasu z d. 11. b. m.:

„Proces Ofenheima jest ciągle osiłą dyskusji w Wiedniu. W sobotę i dziś obwiniony bronił się mniej szczęśliwie. Między przysięgłymi znajduje się jeden z Gründorów, p. Mayer, który brał udział w rozmaitych przedsiębiorstwach podupadłych, jako: Comissionsbank i Gewerbebank Fels i t. d. Prokuratora zapewne nie znała tych jęgo przymiotów, skoro wykluczając tyłu przysięgłych, co do niego nie skorzystała z przysługującego sobie prawa.

Ta korespondencyja wyjaśnia po części telegraficzne doniesienie, że jeden z sędziów przysięgłych ustąpił, a miejsce jego zajął zastępca.

Parlament niemiecki uchwalił 11. bm. w drugim czytaniu ustawę o pospolitem ruszeniu. Główny paragraf tej ustawy stanowi, że w razie potrzeby landwera może być uzupełnioną obowiązującymi do pospolitego ruszenia przyjęto 176 gł. przeciw 104. Jenerał Voigts-Rheetz zapewniał, że ustawa nie ma znaczenia prowokacyjnego.

Wedle *Indép. belge* miał Rouher wyrazić się niedawno, że za dwa miesiące marszałek Mac-Mahon zaskoczony może być faktem dokonany, jak Serrano. Wątpliwy bardzo, aby polityk tak rutynowany i przezorny, jak Rouher, powiedział coś podobnego, zwłaszcza w chwili tak ważnej, jak obecna. W doniesieniu powyższem upatrujemy po prostu manewer republikańców, aby Mac-Mahon usposobił nieprzyjaźnie dla bonapartystów.

Zgromadzenie narodowe rozpoczęło 11. stycznia obrady nad utworzeniem kadr. wojska. Wniosek jea. Changarniera, aby ustawę o kadrach przekazać ministrowi wojny a rozpocząć bezwzględnie obrady nad ustawami konstytucyjnymi, został jednogłośnie odrzucony.

Don Carlos wydał proklamację, w której ubolewa, że krewny jego Alfons zgodził się na to, aby zostać narzędnikiem rewolucji. Sam tylko Don Carlos reprezentuje prawowitość. Proklamacyja Alfonsa otwiera Don Carlosowi kramy Madrytu. Don Carlos zabije rewolucję i wierny swojej świętej misji, trzymać będzie górą świętą chorągiew, która jest symbolem zasad Zbawiciela.

Jak donosi *New-York-Herald*, prezydent Grant w mesażu swoim o zajęciach w Luizjanie, obstawać będzie stanowczo przy oskarżeniach podnoszonych przez organa rządu związkowego pod względem organizacji „ligi białych“ i jej czynów gwałtownych. Według tego dziennika, komisya wysłana przez kongres do Nowego Orleanu, zaprzeczy, jakoby w ogóle dopuszczano się terroryzmu, i ułowodnił ma, że komisya sprawozdawcza ciała prawodawczego kraju Luizjany pozwoliła sobie wielu grubych zwodzeń, a wszystka wiina spada na brak powagi i zdolności gubernatora Kellogga.

Więść obiega w Nowym Jorku, że z powodu zajęć w Luizjanie, zaszły nieporozumienia między członkami gabinetu w Washingtonie, i że trzech członków gabinetu zamierza podać się do dymisji. Republikańskie wpływy w kongresie, starają się przywrócić zgodę w ministerjum. — Doniesienia z Wenezueli mówią, że przywódzcy tamecznego powstania Pulido i Perez, zostali ujęci.

Telegramy Gazety Lwowskiej.

Wiedeń, 12. stycznia (Proces Ofenheima); wieczorne posiedzenie. Prezydent zarządza ogólne przesłuchanie co do punktu oskarżenia w sprawie koncesyji rumuńskiej. Oskarżony opowiada obszernie historję tej koncesyji; trzeba było walczyć z silną konkurencją pruską, gdyż Stroussberg i książę Ratibor ubiegali się także o koncesyję. Oskarżony uzyskał koncesyję

na imię ks. Sapiiehy, ks. Jabłonowskiego, dr. Giskry i angielskich przedsiębiorców dlatego, gdyż dygnitarze rumuńscy oświadczyli, że bezimiennemu austriackiemu towarzystwu nie udzieli koncesyji pod żadnym warunkiem. Na pytanie prezydenta, kiedy oskarżony poznał, że austriackie towarzystwo nie otrzyma koncesyji odpowiada Ofenheim, że stało się to przy końcu 1867.

Wiedeń, 12. stycznia. (Dalszy ciąg wieczornego posiedzenia z procesu Ofenheima) Oskarżony oświadcza, że koncesyonarysze otrzymali 700.000 zł każdy koncesyonarysz i oskarżony otrzymał po 10 tysięcy funtów szterlingów. Innym członkom Rady zawiadowczej dał oskarżony z polecenia ks. Sapiiehy po 1.000 funtów za wielkie starania około interesu. Także i Herz otrzymał 100.000 franków, gdyż uzyskanie koncesyji popierał wszelkimi siłami. Oskarżony mówi dalej, że koncesyja przyjęta została jednogłośnie na nadzwyczajnem zgromadzeniu generalnem 20. października 1868, na którym 23.000 akcyi było zastąpionych. Nigdy nie będzie zastąpioną tak wielka liczba akcyi. Odczytano list Schindlera, który użala się, że nieotrzymał przyrzeczonej posady członka rady zawiadowczej i objawił życzenie wzięcia udziału w rumuńskim interesie z kwotą 20.000 zł. Dr. Neuda wnosi przesłuchanie Schindlera, o czem rozstrzygnie uchwała sądu. Z korespondencyi pomiędzy Herzem a Ofenheimem okazuje się, że obaj długo układali się z o koncesyję, i że obaj mieli na myśli podział zysku. Ofenheim pisał do Herza, że może zmuszeni będą wejść na drogę nieuczciwą (*Schwindelgebiet*) Czytanie aktów trwało do godziny 9 1/2. Ofenheim tłumaczył każde pismo na swą korzyść.

Berlin, 12. stycznia. Parlament uchwalił przystąpić do drugiego czytania w pełnej izbie ustawy o małżeństwie cywilnem.

Walencja, 12. stycznia. Król Alfons powitany został na wybrzeżu najpierw przez francuskiego komendanta statku *Vigie* i wyraził swoją radość z tego powodu. Król wyjeżdża do Madrytu w środę.

Paryż, 12. stycznia. Depesza Karlistowska donosi o pierwszym *pronunciamiento* w armii króla Alfonsa. (*przeciw nowemu królowi? Red.*)

*) Telegram w tem miejscu niejasny (Przyp. red.)

Odpowiedz. redaktor: **Władysław Łoziński.**

Zwracamy uwagę naszych czytelników na umieszczony w dzisiejszym numerze inserat Liebiga:

„**Extrakt kumysowy.**“

W teatrze hr. Skarbka.
We Środę dnia 13. Stycznia 1875.

Pod artystycznym kierownictwem
BOLESŁAWA ŁADNOWSKIEGO.

GROCHOWY WIENIEC

czyli
Mazury w Krakowskiem
Komedya w 4. aktach ze śpiewami i tańcami Antoniciego Maleckiego.

OSOBY:
Pan Jędrzej Remiszewski, dzie-
dzie dworski P. Konarski.
Pani Jędrzejowa, z domu Pus-
kówna, jego żona Pni. Lankowska.
Pani Kunegunda Rucka, jego
siostra Pni. Nowakowska.
Jan Chryzostom Pasek, brat pa-
ni Jędrzejowej towarzysz
chorągwi pancerniej P. Woleński.
Fran. Oltarzewski, sąsiad Paska
towarzysz chorągwi pancerniej P. Zamojski.
Lukasz Komarzewski, Wojski i
Podstarości Nowomiejski P. Zboński.
Karol Zelecki } sąsiedzi P. Galasiewicz.
Onufry Kardowski } P. Fiszer.

stronicy pana Wojskiego
Pani Tulska, krowna p. Ruckiej Pni. German.
Elżbieta, córka p. Tulskiej Pni. Woleńska.
Dzięciel, p.choł. w usługach Paska P. Dębieki.
Maciej, sługa P. Remiszewskich P. Skalski.
Muzykańci. — Rzec: dzieje się w Olszówce, w Kra-
kowskiem, za panowania Jana Kazimierza.
W pierwszym akcie Polonez kompozytocyi P.
Jareckiego.

Reżyser pan Fiszer.

(65 1-3) E d y k t.
 L. 5148. C. k. Sąd powiatowy w Żywcu czyni wiadomo, że w dniach 2. Lutego 12. Marca i 6. Kwietnia 1875. każdą razą o 10. godzinie przed południem w tut. sąd z tym dodatkiem będzie egzekucyjna sprzedaż domu mieszkalnego Tomasza Porębskiego pod Nr. 367/370 w Żywcu przedsięwziętą, że dopiero na trzecim terminie sprzedaż także i niżej ceny szacunkowej nastąpi.
 Warunki licytacyjne wolno przejrzeć w tutejszym Sądzie.

C. k. Sąd powiatowy.
 Żywiec, 20. Listopada 1872.

(4638 3-3) E d y k t.
 L. 8042. C. k. Sąd obwodowy w Rzeszowie na żądanie wierzycieli Franciszka Zgorlakiewicza i Majera Robinsohna otwiera do majątku dłużników Wojciecha Kusiby i Wandy Kusibowej w Ujczu zamieszkałych konkurs, ustanawia komisarzem konkursowym p. Leona Hoszowskiego c. k. Sędziego powiatowego w Przeworsku, tymczasowym zarządcą masy kredalnej p. Feliksa Świtalskiego w Przeworsku i wzywa wierzycieli, aby na terminie 14. Stycznia 1875 r. o 9. godzinie przed południem w c. k. Sądzie powiatowym w Przeworsku przed p. komisarzem konkursowym z dokumentami ich pretensje uwierzytelniającymi, celem postawienia wniosków względem zatwierdzenia tymczasowego lub zamianowania nowego zarządcy masy i tegoż zastępcy tudzież celem wyboru wydziału wierzycieli, stanęli.

Dalej wzywa c. k. Sąd obwodowy w Rzeszowie wszystkich tych, którzyby przeciw wspólnej masie kredalnej jako wierzyciele wystąpić chcieli, aby swe pretensje nawet w tym razie, gdyby co do tychże spór się toczył — w terminie później oznaczyć i ogłosić się mającym w tutejszym c. k. Sądzie obwodowym lub w c. k. Sądzie powiatowym Przeworskim, stosownie do przepisów ordynacji konkursowej pod skutkami tej ordynacji zagrożonemi zgłosili i przy terminie likwidacyjnym — likwidacyi i oznaczeniu pierwszeństwa poddali.

Na ogólnym terminie stawającym wierzycielom, którzy swe pretensje zgłosili, przysłuza prawo przez wolny wybór w miejsce dotychczasowego zarządcy masy jego zastępcy i członków wydziału wierzycieli inne osoby swego zaufania ostatecznie powołać.

Wierzyciele którzy nie w Przeworsku lub jego pobliżu mieszkają — winni w zgłoszeniu podać także mieszkającego pełnomocnika do odbierania doręczonych upoważnionego — inaczej na wniosek komisarza konkursowego przez tutejszy sąd — na ich koszt i niebezpieczeństwo dla nich kurator będzie ustanowionym.

Dalsze ogłoszenia tego postępowania konkursowego zamieszczane będą w Gazecie Lwowskiej.

Rzeszów, 24. Grudnia 1874.

(4612 3-3) Ogłoszenie.
 L. 3636. C. k. Sąd powiatowy w Niemirowie czyni wiadomo, że na rzecz c. k. uprzyw. banku kredytowego włościańskiego została dozwolona celem uzyskania sumy 34 zł. 24 ct. a. w. z odsetkami po 120/0 od 26. Lutego 1872 r. aż do rzeczywiście zapłaty bieżącymi, tudzież dalszemi 30/0 odsetkami od kwoty w należytych czasie nieuiszczonej, kosztów egzekucyjnych 7 zł. 32 ct. i 5 zł. 60 ct. a. w. przymusowa publiczna sprzedaż realności pod l. k. 46/59 w Lipowcu położonej, Wasyla Hawryszkiewicza własnej, ciała tabularnego niestanowiącej ze wszystkimi do tej realności należącymi w protokole zastawniczego opisaniami 9. Stycznia 1869 r. wymienionemi gruntami i przynależnościami i celem jej przeprowadzenia wyznaczony termin na dzień 21. Stycznia, 18. Lutego i 11. Marca 1875 r. każdą razą o 10. godzinie przed południem w zabudowaniu Sądu powiatowego z tem dołożeniem, że na pierwszych dwóch terminach realność ma tylko za cenę wywołania 200 zł. a. w. albo wyżej, zaś na trzecim terminie także niżej ceny wywołania zostanie sprzedana.
 Zakład 20 zł. a. w.

Dalsze warunki licytacyjne w c. k. Sądzie niemirowskim można przejrzeć.
 Niemirow, 31. Października 1874.

(616 3-3) E d y k t.
 L. 71.800. C. k. Sąd krajowy jako obwodowy we Lwowie uwiadamia z życia i miejsca pobytu niewiadomego p. Izraela Her, iż w skutek wniesionej przez Majera Her przeciw niemu prośby z dnia 30. Marca 1874. do L. 18.700 uchwałą z dnia 2. Kwietnia 1874. do l. 18.700 nakaz płatny na sumę wekslową 156 zł. 95 ct. a. w. p. n. wydany i ustanowionemu równocześnie kuratorowi p. adw. dr. Berliner doręconym został.

Lwów dnia 18. Grudnia 1874.

(653 3-3) E d y k t.
 L. 6274. C. k. Sąd powiatowy w Rzymnie ogłasza niniejszem, że celem zaspokojenia pretensyi 234 zł. 39 ct. a. w. z pn. kredytowemu włościańskiemu

mu u Hryca Karazuba się należącej, odbędzie się na dniu 1. Lutego, 1. Marca i 1. Kwietnia 1875. każdą razą o godzinie 10. przed południem w Sądzie tutejszym publiczna sprzedaż realności w Sosnicy pod l. 204 położonej ciała tabularnego nie stanowiącej, do dłużnika Hryca Karazuba należącej, w protokole z dnia 23. Czerwca 1869. opisanej, na którą chęć mających kupna z prawem przeglądu protokołu, zastawniczego opisaniami i oszacowania, tudzież warunków licytacyjnych w uchwale z dnia 24. Listopada 1874. l. 6274 wyszczególnionych się zaprasza.

Radymano dnia 24. Listopada 1874
(4617 3-3) Ogłoszenie.

L. 4389. C. k. Sąd powiatowy w Kulikowie wiadomo czyni niniejszem, że Jacko Podhajny, gospodarz gruntowy z Ceperowa orzeczeniem c. k. Sądu krajowego we Lwowie z 18. Lipca 1874. L. 37.622 za marnotrawcę uznany i że dla niego Iwaś Petryszyn gospodarz z Ceperowa kuratorem ustanowiony został

Z c. k. Sądu powiatowego.
 Kulików dnia 13. Września 1874.

(4650 3-3) E d y k t.
 L. 5075. W skutek wezwania c. k. Sądu obwodowego w Rzeszowie dnia 9. Lipca 1874. l. 5920 w sprawie egzekucyjnej Ryfki Steinbock przeciw Wojciechowi i Maryannie Cieleniom o 130 zł. a. w. z pn. do przedsięwzięcia egzekucyjnej sprzedaży gospodarstwa gruntowego pod l. k. 58 w Sieteszy położonego, protokołem praes. 20. Lipca 1873. l. 6318 zastawnie opisanego a protokołem praes. 9. Stycznia 1874. l. 233 oszacowanego Wojciecha i Maryanny Cieleniów własnego ciała tabularnego nie stanowiącego, wyznacza się trzy terminy, a mianowicie pierwszy na dzień 12. Lutego 1875, drugi na dzień 12. Marca 1875., trzeci na dzień 12. Kwietnia 1875. każdą razą o godzinie 10. rano w tutejszym Sądzie.

Gospodarstwo składa się z domu mieszkalnego chłopskiego i 8 morgów 67 1/2 kw. sążni gruntu w wartości 830 zł.

Wadyum wynosi 83 zł. i dopiero przy trzecim terminie realność ta niżej ceny szacunkowej sprzedana będzie.

Reszta warunków w Sądzie tutejszym przejrane być może wraz z protokołem opisowego zajęcia i oszacowania.

Z c. k. Sądu powiatowego.
 Przeworsk dnia 29. Września 1874

(4656 3-3) E d y k t.
 L. 6281. C. k. Sąd powiatowy w Rzymnie ogłasza niniejszem, że celem zaspokojenia należących się Zakładowi kredytowemu włościańskiemu u Wasyla Repka pretensyi w kwocie 95 zł. 92 ct. a. w. z pn. odbędzie się na dniu 1. Lutego, 1. Marca i 1. Kwietnia 1875. każdą razą o godzinie 10. z rana w Sądzie tutejszym publiczna sprzedaż realności pod l. 51 w Sosnicy położonej, do dłużnika Wasyla Repka należącej, ciała tabularnego nie stanowiącej, na 200 zł. a. w. oszacowanej, w protokole z dnia 25. Czerwca 1869. opisanej, pod warunkami w uchwale z dnia 25. Listopada 1874. l. 6281 wyszczególnionymi, na którą chęć mających kupna z prawem przeglądu protokołu zajęcia i oszacowania, tudzież warunków licytacyjnych się zaprasza.

Radymano dnia 25. Listopada 1874.

(4646 2-3) E d y k t.
 L. 16.833. C. k. Sąd obwodowy w Przemyslu ogłasza niniejszem, że na rzecz c. k. uprz. galic. akcyjnego banku hipotecznego we Lwowie, na zaspokojenie sumy 1305 zł., 1305 zł., i 35.905 zł. 5 ct. w. a. z pn. odbędzie się w tymże c. k. Sądzie w trzech terminach, mianowicie dnia 4. Lutego 1875. dnia 8. Marca 1875. i dnia 8. Kwietnia 1875. każdym razem o godzinie 10. przed południem, egzekucyjna sprzedaż licytacyjna dóbr Kochanówka z przyległościami Czaplaki i Wilcza góra, tudzież połowy dóbr Ruda Kochanowska, p. Jadwigi hr. Rozwadowskiej własnych, w byłym obwodzie Przemyskim teraz powiecie Jaworowskim położonych — ryczałtem i pod następującymi warunkami:

1. Cenę wywołania stanowi wartość tych dóbr przy udzieleniu pożyczki bankowej przyjęta w sumie 74.393 zł.
2. Każdy z licytujących winien złożyć do rąk komisji licytacyjnej jako wadyum kwotę 7440 zł. bądź w gotówce, bądź w książeczkach gal. kasy oszczędności bądź w galic. obligacjach indemnizacyjnych, lub w obligacjach długu państwa, albo w listach zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego, c. k. uprz. galic. akcyjnego Banku hipotecznego lub c. k. uprz. austr. Banka narodowego.

Obligacje i listy zastawne czy hipoteczne, obliczone będą wedle kursu tychże w ostatnim przed licytacją numerze urzędowej gazety lwowskiej ogłoszonego.

3. Wyciąg hipoteczny tudzież bliższe warunki licytacyjne przejrane być mogą

w Lwowskiej Nr. 9. z dnia 13. Stycznia 1875.

w registraturze tutejszo-sądowej.
 O rozpisaniu tej licytacyi zawiadamia się wszystkie strony interesowane, między temi dłużniczkę p. Jadwigę hr. Rozwadowską za granicą przebywającą do rąk własnych, oraz na ręce jej kuratora p. adw. dr. Gnoifńskiego we Lwowie, zaś wszystkich tych, którzyby po dniu 12. Września 1874.

(35 2-3) Obwieszczenie.

L. 28.625. Z dniem 3. Stycznia 1875. zastanawiają się trzy razy co tygodnia na przestrzeni kolei żelaznej pomiędzy Chyrowem i Stryjem obiegające mieszane pociągi Nr. 3. i 4., natomiast zaprowadzają się na nowo mieszane pociągi Nr. 9. i 10., które również trzy razy co tygodnia obiegają i w Chyrowie do mieszanych pociągów Nr. 3. i 4. pierwszej węgiersko-galicyskiej kolei żelaznej do i z Węgier; w Stryju zaś z otwarciem kolei Stryjsko-Stanisławowskiej do pociągów Nr. 1. i 2. kolei arcyksięcia Albrechta do i ze Stanisławowa przyłączać się będą.

Nowo zaprowadzone pociągi Nr. 9. i 10., które będą obiegaly li co Niedzieli, Wtorku i Czwartku pomiędzy Chyrowem i Stryjem, będą używane w taki sam sposób, jak do tego czasu odpadające na przyszłość pociągi Nr. 3. i 4., za pomocą organów kolejowych do przesyłek listowych pakietów.

Z tego powodu zastanawiają się poczty pieszo-pocztowe, które pomiędzy urzędem pocztowym i dworcem kolei żelaznej w Stryju w połączeniu z ustającymi pociągami Nr. 3. i 4. kolei Naddniestrzańkiej obiegaly, dalej przenoszą się poczty pieszo-pocztowe, które obiegają pomiędzy urzędami pocztowymi w Gajach wyżnych, Drohobyczu, Dobrowlanach, Kranzbergu, Samborze, Wojutyczach i Felsztynie w przyłączeniu do pociągów ustających Nr. 3. i 4., na pociągi Nr. 9. i 10., na koniec zaprowadza się pomiędzy urzędami pocztowymi w Dobrowlanach, Kranzbergu i Samborze i odnośnymi dworcami kolei żelaznej w dniach obrotu pociągów Nr. 9. i 10. druga poczta pieszo-pocztowa, która będzie obiegala trzy razy co tygodnia.

Pociągi Nr. 9. i 10. Naddniestrzańkiej kolei jakoteż poczty z tymi w połączeniu zostające będą obiegaly w następującym porządku:

Pociąg Nr. 9. co Niedzieli, Wtorku i Czwartku.
 Z Chyrowa o VI. godzinie 5 m. rano
 w Głębokiej (w Felsztynie) o VI. g. 26 m. r.
 z Głębokiej (Felsztyna) o VI. g. 28 m. rano
 w Nadybach (Wojutyeczach) o VI. g. 42 m. r.
 z Nadyb (Wojutyecz) o VI. godz. 44 " "
 w Samborze o VII. godz. 14 m. rano
 ze Sambora " VII. " 31 " "
 w Dublanach (Kranzbergu) o VIII. g. 9 m. r.
 z Dublan (Kranzbergu) o VIII. g. 14 m. r.
 w Dobrowlanach o VIII. godz. 50 m. rano
 z Dobrowlan " VIII. " 53 " "
 w Drohobyczu " IX. " 28 " przedp.
 z Drohobycza " IX. " 45 " "
 w Gajach wyżnych " X. " 17 " "
 z Gaj wyżnych " X. " 18 " "
 w Stryju " X. " 50 " "

Pociąg Nr. 10. co Niedzieli, Wtorku i Czwartku.
 Ze Stryja o 4 godz. 39 m. popołudniu
 w Gajach wyżnych o 5 godz. 6 m. popoł.
 z Gaj wyżnych " 5 " 8 " "
 w Drohobyczu " 5 " 34 " "
 z Drohobycza " 5 " 54 " "
 w Dobrowlanach " 6 " 24 " "
 z Dobrowlan " 6 " 27 " "
 w Dublanach (Kranzbergu) o 7 g. 6 m. r.
 z Dublan (Kranzbergu) " 7 " 11 " "
 w Samborze o 7 godz. 50 m. popoł.
 ze Sambora " 8 " 10 " "
 w Nadybach (Wojutyeczach) o 8 g. 40 m. popoł.
 z Nadyb (Wojutyecz) " 8 " 42 " "
 w Głębokiej (Felsztynie) " 8 " 57 " "
 z Głębokiej (Felsztyna) " 8 " 59 " "
 w Chyrowie " 9 " 24 " "

1. Jazdy ładunkowe pomiędzy urzędem pocztowym i dworcem kolei żelaznej w Stryju.
 Z urzędu pocztowego Nr. 1. o godz. X. 15 min. przedpołudniem.
 Z urzędu pocztowego Nr. 2. o 2. godz. 50 min. popołudniu.
 Na dworcu kolei żel. Nr. 1. o X. godz. 35 min. przedpołudniem.
 Na dworcu kolei żel. Nr. 2. o 3. godz. 10 min. popoł.
 Z dworca kolei żel. Nr. 1. o XI. godz. 10 min. przedpołudniem.
 Z dworca kolei żel. Nr. 2. o 4. godzinie popołudniu.
 W urzędzie pocztowym Nr. 1. o XI. godz. 30 min. przedpołudniem.
 W urzędzie pocztowym Nr. 2. o 4. godz. 20 min. popołudniu.
 Nr. 1. do pociągu Nr. 2 do Chyrowa i od pociągu Nr. 1. ze Lwowa jako też od pociągu Nr. 9. z Chyrowa.
 Nr. 2. do pociągu Nr. 2. do Lwowa i do pociągu Nr. 10. do Chyrowa, dalej od pociągu Nr. 1. z Chyrowa.

na hipotekę rzeczonych dóbr weszli, albo którymyby ta uchwała licytacyjna dla jakiej-bądź przyczyny, wcześniej lub wcale doręczoną być nie mogła, przez kuratora w osobie tutejszego adwokata p. dr. Baumfelda z substytucją p. adwokata dr. Kozłowskiego ustanowionego i niniejszym edyktem.
 Przemysł dnia 2. Grudnia 1874.

Kundmachung.

3. 28.652. Mit 3. Jänner 1875 werden auf der Bahnstrecke Chyrow-Stryj die wöchentlich dreimal verkehrenden gemischten Züge Nr. 3 und 4 eingestellt, dagegen die gemischten Züge Nr. 9 und 10 neu eingefügt.

Dieselben werden gleichfalls wöchentlich dreimal verkehren und in Chyrow den Anschluß an die gemischten Züge Nr. 3 und 4 der I. ungar galizischen Eisenbahn von und nach Ungarn, ferner in Stryj mit Eröffnung der Linie Stryj-Stanislaw den Anschluß an die Züge Nr. 1 und 2 der Erzherzog Albrechtbahn nach und von Stanislaw erhalten.

Die neu eingelegten Züge Nr. 9 und 10, welche nur am Sonntag, Dienstag und Donnerstag zwischen Chyrow und Stryj verkehren werden, werden in gleicher Weise wie dormalen die künftighin wegfallenden Züge Nr. 3 und 4 zur Beförderung von Briefpaketen durch Vermittlung der Bahnorgane benützt werden.

Aus diesem Anlasse werden die zwischen dem Postamte und dem Bahnhofe in Stryj im Anschlusse an die wegfallenden Züge Nr. 3 und 4 der Dnieferbahn verkehrenden Fußbotenposten eingestellt, ferner die zwischen den Postämtern Gaje wyżne, Drohobycz, Dobrowlany, Kranzberg, Sambor, Wojutycze und Felsztyn im Anschlusse an die Züge Nr. 3 und 4 stehenden Fußbotenposten zu den Zügen Nr. 9 und 10 umgelegt und endlich zwischen den Postämtern Dobrowlany, Kranzberg und Sambor und den betreffenden Bahnhöfen an den Verkehrstagen der Züge Nr. 9 und 10 eine zweite wöchentlich dreimalige Fußbotenpost eingeführt.

Die Bahnzüge Nr. 9 und 10 der Dnieferbahn so wie die mit denselben im Anschlusse stehenden Posten werden in nachstehender Ordnung verkehren:

Zug Nr. 9 am Sonntag, Dienstag und Donnerstag.
 Von Chyrow um VI Uhr 5 M. Früh
 in Felsztyn " VI " 26 " "
 von Felsztyn " VI " 28 " "
 in Nadyby (Wojutyecz) um VI U. 42 M. F.
 von Nadyby ddto. " VI " 44 " "
 in Sambor um VII Uhr 14 M. Früh
 von Sambor " VII " 31 " "
 in Kranzberg " VII " 9 " "
 von Kranzberg um VIII Uhr 14 M. Früh
 in Dobrowlany " VIII " 50 " "
 von Dobrowlany " VIII " 53 " "
 in Drohobycz " IX " 28 " B.Mg.
 von Drohobycz " IX " 45 " "
 in Gaje wyżne " X " 17 " "
 von Gaje wyżne " X " 18 " "
 in Stryj " X " 50 " "

Zug Nr. 10 am Sonntag, Dienstag und Donnerstag.
 Von Stryj um 4 Uhr 30 M. Nachmittag
 in Gaje wyżne " 5 " 6 " "
 v. Gaje wyżne " 5 " 8 " "
 in Drohobycz " 5 " 34 " "
 v. Drohobycz " 5 " 54 " "
 in Dobrowlany " 6 " 24 " "
 v. Dobrowlany " 6 " 27 " "
 in Kranzberg " 7 " 6 " "
 v. Kranzberg " 7 " 11 " "
 in Sambor " 7 " 50 " "
 von Sambor " 8 " 10 " "
 in Nadyby (Wojutyecz) um 8 U. 40 M. Ab.
 von Nadyby ddto. " 8 " 42 " "
 in Felsztyn um 8 Uhr 57 Min. Abends
 von Felsztyn " 8 " 59 " "
 in Chyrow " 9 " 24 " "

1. Deckelwagenfahrten zwischen dem Postamte und Bahnhofe in Stryj.
 Vom Postamte Nr. 1 um X Uhr 15 M. B.Mg.
 " " " 2 " 2 " 50 " Nachm.
 Im Bahnhofe " 1 " X " 35 " Vorm.
 " " " 2 " 3 " 10 " Nachm.
 Vom " " 1 " XI " 10 " Vorm.
 " " " 2 " 4 " - " Nachm.
 Im Postamte " 1 " XI " 30 " Vorm.
 " " " 2 " 4 " 20 " Nachm.
 Nr. 1 zum Zuge Nr. 2 nach Chyrow und vom Zuge Nr. 1 aus Lemberg und Nr. 9 aus Chyrow.
 Nr. 2 zum Zuge Nr. 2 nach Lemberg und zum Zuge Nr. 10 nach Chyrow, b. Zuge Nr. 1 aus Chyrow.

(79 1-3) Ogłoszenie.

L. 871. Stosownie do §. 46 rozporządzenia Ministra sprawiedliwości z d. 19. Listopada 1873. l. 152 d. u. p. ogłasza się iż Prezydium lwowskiego c. k. wyższego Sądu kraj. w myśl §. 43 powołanego rozporządzenia jako koszt utrzymywania jednego skazańca przez jeden dzień podczas odbywania kary dla wszystkich Sądów w okręgu lwowskiego c. k. wyż. sądu kraj. na r. 1875 kwotę 28 centów ustanowiło.

Lwów, 31. Grudnia 1874.

(4661 1-3) Edykt.

L. 52862. C. k. Sąd krajowy we Lwowie wiadomo czyni, iż w skutek podania Mojżesza Bierer, Ettel Bierer zameż. Bikeles i Rachel Bierer zameż. Auerbach z dnia 12. Września 1874. do l. 52.862 równocześnie dozwolonom zostało wykreślenie skutecznego w stanie czynnym i biernym realności pod l. 145³/₄ we Lwowie zanotowań następujących odemwnych uchwał jako to:

- Dom. 28 pag. 399 n. 13 haer. na prośbę Herscha Pops, Chaima Penzias Scheindli Penzias i Izaka Herscha 2 imion Czysch tudzież Latzy Reitzes i Simy Müntzer o zaintabulowanie ich za właścicieli niektórych części realności pod l. 145³/₄;
- Dom. 38 pag. 428 n. 15 haer. na prośbę Latzy Müntzer zameż. Reitzes i Simy Müntzer podobnej treści;
- Dom. 47 pag. 61 n. 17 haer. na prośbę Herscha Pops, Izaka Herscha Czisch i Scheindli Penzias tudzież Latzy Reitzes urodz. Müntzer, Simy Müntzer i Baschy Billig o zaintabulowanie za właścicieli budynku na gruncie realności pod l. 145³/₄ się znajdującego;
- Dom. 47 pag. 63 n. 18 haer. na prośbę Abrahama Bierer i Mariem Weintraub, tudzież Lifschy Breindli Basi i Scheindli Müntzer o zaintabulowanie ich za właścicieli niektórych części realności pod l. 145³/₄;
- Dom. 77 pag. 64 n. 19 haer. na prośbę Herscha Pops, Izaka Herscha Czisch i Scheindli Penzias o uwidocznienie iż do realności l. 145³/₄ należy także bliżej opisany budynek do realności 145³/₄ przytykający o zaintabulowanie proszących za właścicieli tego budynku jakoteż prawa tychże do użytkowania muru granicznego;
- Dom. 51 p. 251 n. 20 haer. na prośbę Simy Blatt urodz. Müntzer i Józefa Roseberga o zaintabulowanie tego ostatniego za właściciela jednej szóstej części domu pod liczbą 145³/₄ się znajdującego;
- Dom. 5 pag. 251 n. haer. na prośbę Simy Blatt urodz. Müntzer i Józefa Roseberga tej samej treści;
- ustęp poz. Dom. 51 p. 252 n. 22 haer. którym nie dozwolono prośbie Abrahama Bierer i Mariem Weintraub by ich zaintabulowano za właścicieli całych integralnych 5/6 części realności l. 145³/₄ i uwidoczniono rozgraniczenie względem części frontalnej owej realności;
- Dom. 66 pag. 145 n. 24 haer. na prośbę Herscha Pops, Izaka Herscha Czisch i Scheindli Penzias o uwidocznienie, iż do realności Nr. 145³/₄ należy także bliżej opisany budynek na tymże gruncie się znajdujący do realności Nr. 146³/₄ przytykający o zaintabulowanie proszących za właścicieli tegoż budynku tudzież prawa użytkowania granicznego muru;
- Dom. 66 p. 148 n. 26 haer. na rekurs Herscha Pops, Izaka Herscha Czisch i Scheindli Penzias od uchwały byłego Magistratu Lwowskiego z dnia 18. Lutego 1843. l. 25.455 względem powyższej prośby n. 25 haer. uwidocznionej;

1) ustęp poz. Dom. 66 p. 149 n. 27 haer., którym nie dozwolono prośbie Herscha Pops, Izaka Herscha Czisch i Scheindli Penzias o zaintabulowanie ich za właścicieli części realności l. 145³/₄ poprzednio przez wymierzenie odgraniczonych;

m) Dom. 66 pag. 150 n. 29 haer. na prośbę Jakuba Penzias o uwidocznienie przy częściach realności l. 145³/₄ na imię Herscha Pops, Scheindli Penzias i Izaka Czisch zaintabulowanych, że własność onych jest sporną ze stanu czynnego owej realności liczbą 145³/₄ zaś

n) Dom. 28 pag. 400 n. 12 on. na prośbę Barucha Penzias o zaintabulowanie na mocy skryptu przez Samuela i Breindla Müntzer tudzież z Chają z Müntzerów Meissner wystawionego sumy 1000 zł. a. w. z obowiązkami w tymże skrypcie wymienionymi w stanie biernym części realności liczbą 145³/₄;

o) Dom. 95 pag. 230 n. 45 on. na prośbę Lifschy Müntzer, Breindli Müntzer, Bazi Müntzer i Scheindli Müntzer, tudzież Abrahama Bierer i Mariem Weintraub o zaintabulowanie sum 200 zł., 200 zł. i 600 zł. m. k. z pn. w stanie biernym 5/6 części realności l. 145³/₄ i nakoniec

p) Dom. 95 pag. 236 n. 53 on. na prośbę Abrahama Bierer i Mariem Weintraub o zaintabulowanie niektórych praw serwitutowych w stanie biernym należących do Herscha Pops, Izaka Herscha Czisch i Scheindli Penzias części realności l. 145³/₄.

Powyższa uchwała doręcza się z życia i miejsca pobytu niewiadomych Herscha Pops, Chaima Penzias, Scheindli Penzias, Izaka Herscha dw. im. Czysch, Latzy Reitzes urodz. Müntzer, Sime Müntzer, Basche Billig, Lifschy Müntzer, Brandli Müntzer, Scheindli Müntzer, Simy Blatt urodz. Müntzer, Józefa Rosenberg, Jakuba Penzias, Barucha Penzias i Baschy Müntzer do rąk równocześnie w osobie adwokata Dr. Henryka Gottlieba z zastępstwem adw. Dr. Schaffa ustanowionego kuratora.

Wzywamy niniejszym tychże z życia i miejsca pobytu niewiadomych, aby w należytem czasie u ustanowionego kuratora, lub też w Sądzie osobiście albo przez innego zastępcę się zgłosili i celem przestrzegania swoich praw stosownych środków użyli, ile że z zaniechania wyniknąć mogące niekorzystne skutki sobie przypisać będą musieli.

Z c. k. Sądu krajowego.

Lwów dnia 19 Września 1874.

(141 1-3) Ogłoszenie licytacji.

L. 28666. C. k. krajowa Dyrekcyja skarbu we Lwowie ogłasza niniejszem licytację za pomocą pisemnych ofert na naprawę południowej i zachodniej fasady w zabudowaniu dykasteryalnem w którym mieści się część c. k. krajowej Dyrekcyi skarbu c. k. główna kasa krajowa, i główny urząd podatkowy.

Koszta powyższych napraw zawiera dotyczący przedmiar, oraz kosztorys i wynoszą takowe za wszystkie uskutecznić się mające roboty ogólną kwotę 2.342 zł 92 ct.

Odnoszący się do tych robót przedmiar, kosztorys i plan znajdująć się będą wraz z dotyczącymi warunkami licytacji aż do dnia licytacji w ekonomacie krajowym i mogą te akta tam być przeglądane w godzinach urzędowych.

Naprawy w mowie będące rozpocznie przedsiębiorca po wręczeniu mu uwiadomienia o przyjęciu jego oferty o ile tego pora wiosenna dozwoli jak najrychlej w każdym razie najdalej 1. maja 1875 i ukończy takowe najdalej w terminie w warunkach określonych.

Oferty które zawierać mają ofiarowaną opustkę od jednostkowych cen uwidocznionych w cenniku z poszczególnieniem w cyfrach i słowach należy wnieść należycie opieczętowane w Prezydium c. k. krajowej Dyrekcyi skarbu we Lwowie do dnia 18. lutego 1875 r. do godziny 2. z południa i dołączyć do takowych 10% zadatku ofiarowanej kwoty ogólnej.

Zadatek ten winien być złożony w gotówce lub w papierach wartościowych którym przysłuży prawo bezpieczeństwa pupilarnego według kursu dziennego.

C. k. krajowa Dyrekcyja skarbu zastrzega sobie prawo poruczyć wykonanie powyższych robót temu oferentowi, który poda nie tylko najkorzystniejsze warunki co do opustki ale też wykaże potrzebne wiadomości, tudzież że zasługuje na zaufanie.

Lwów, dnia 6 Stycznia 1875.

(4647 1-3) Edykt.

L. 2.898. C. k. Sąd powiatowy w Brzeżanach ogłasza niniejszem, iż celem ściągnięcia przyznanej Majerowi Fried przeciw Mojżeszowi Karpen sumy 1300 zł w. a. z pn. odbędzie się na dniu 22. Lutego 1875. o godzinie 10. przed południem w tutejszo sądowym zaudowaniu przymusowa sprzedaż realności pod l. k. 69 w Narajowie położonej pod następującymi zwalnającymi warunkami.

1. Za cenę wywołania ustanawia się cenę szacunkową realności l. k. 69 w Narajowie położonej w kwocie 1200 zł. 60¹/₂ ct. w. a.

2. Każdy chęć kupienia mający winien jest złożyć 100% wartości szacunkowej to jest kwotę 120 zł. w. a. jako wadium.

3. Realność ta na powyższym terminie i poniżej ceny szacunkowej sprzedaną zostanie.

O tej licytacji zawiadamia się obie strony i znajomych wierzycieli do rąk własnych, nieznanym zaś przez ustanowionego kuratora adwokata Leona Madejskiego i przez edykta.

Z c. k. Sądu powiatowego.

Brzeżany, 21. Grudnia 1874.

(4658 1-3) Edykt.

L. 57.214. C. k. Sąd krajowy we Lwowie wiadomo czyni, iż w skutek podania Laisora Laufer z dnia 28. Października 1873. do L. 62.243 tegoż proszącego na podstawie ustępstwa za właściciela sumy 150 zł. a. w. z pn. zapisanej przedtem na rzecz Katarzyny Spinetter w stanie biernym 1/4 części realności pod l. 205³/₄ zaintabulowane.

Powyższą uchwałę doręcza Sąd z życia i miejsca pobytu niewiadomej Katarzynie Spinetter do rąk równocześnie w osobie adwokata dr. Przesmyckiego z zastępstwem adwokata dr. J. Smolki ustanowionego kuratora.

Wzywamy niniejszem edyktem Katarzynie Spinetter, aby w należytem czasie u ustanowionego kuratora lub też w Sądzie osobiście albo przez innego zastępcę się zgłosiła i celem przestrzegania swoich praw stosownych środków użyła, ile że z zaniechania wyniknąć mogące niekorzystne skutki sobie przypisze.

Z c. k. Sądu krajowego.

Lwów dnia 10. Października 1874.

(4659 1-3) Edykt.

L. 71.502. C. k. Sąd krajowy we Lwowie wzywa posiadaczy wedle podania zginionych akcji hipotecznych c. k. uprz. gal. Banku hipotecznego we Lwowie Nr. 59, 60, 61, 62 i 68 każdej z datą 1. Stycznia 1873. i z talonem tudzież z 39 kuponami, z których pierwszy dnia 1. Stycznia 1875. zaś ostatni 1. Stycznia 1894. jest płatny, aby wymienione właśnie akcje hipoteczne z talonami w przeciagu trzech lat od dnia zapadłości ostatniego na takowe wydanego kuponu, t. j. od dnia 1. Stycznia 1894. licząc, kupony zaś od dnia 1. Stycznia 1875. do 1. Stycznia 1894. zapisać mające w przeciagu jednego roku sześciu tygodni i trzech dni od dnia zapadłości każdego kuponu tem pewniej c. k. Sądowi krajowemu okazali, ile że po bezskutecznym upływie tychże terminów wymienione akcje hipoteczne z talonem i dotyczące kupony za umorzone uznane zostaną.

Z c. k. Sądu krajowego.

Lwów dnia 19. Grudnia 1874.

L. 1457. Konkurs. (129 1-3)

Przy kasie miejskiej w Jaworowie opróżnioną została posada kontrolora z pensją roczną czterysta złotych reńskich w. a.

Celem obsadzenia tej posady rozpisuje Zwierzchność gminna konkurs z terminem do ostatniego Lutego 1875. roku.

Kandydaci chcący ubiegać się o tę posadę, muszą się wykazać egzaminem kasowym z dobrym postępem złożonym i przy objęciu takowej złożyć kaucyę równającą się rocznej płacy, a podania przesyłać w drodze przepisanej do Zwierzchności gminnej przed upływem terminu.

Posada ta nadaną będzie tymczasowo prowizorycznie na rok jeden, a po roku uznanej zdolności i nienagannej służby stabilizacja nastąpi.

Od Zwierzchności miasta

Jaworów, dnia 31. Grudnia 1874.

Doniesienia prywatne.

Mam zaszczyt zawiadomić niniejszem, że założyłem przy **placu Halickim pod l. 2.**, przeciw gmachu Galicyjskiego Banku Hipotecznego.

HANDEL
towarów kolonialnych i spirytusowych.

Polecając mój dobrze zaopatrzony skład, zwracam szczególniejszą uwagę na moje tanie i wyborne gatunki herbaty chińskiej, wymienie likwory francuskie i gdańskie, Rum bremski i z Jamaiki, 10cio i 20to letnią starckę po stałych najumiarkowańszych cenach fabrycznych.

W składzie moim przeznaczyłem osobne miejsce na

ŚNIADANIA.

Prosząc o względy, poręczam jak najakuratniejszą usługę i kreślę się

głębokim szacunkiem

Zygmunt Baczewski.

Plac Halicki 1. 2.

(4536 2-3)

MODES & ROBES

Lwów, ulica Teatralna 1, róg placu Maryackiego,

Balowe suknie i kwiaty

świeżo otrzymałam z Paryża.

Polecając takowe Szan. Paniom, proszę o wczesne zamówienia.

Pomorska.

(39 3-4)

Wysoką wartość dla cierpiących na płuca, serce i nerwy ma

LIEBIGA KUMYS-EXTRACT.

Ocalenie, tudzież siły moje zawdzięczam pańskiemu wybornemu Kumys. Niemając zazwyczaj apetytu, zamawiam niniejszem (następuje obstatunek). Zauważać należy, że od lat 10 cierpię na żołądek a pański Kumys bardzo zbawienie u mnie działa.

Franciszek Rohr.

Wypotrzebowaawszy 20 flaszek pańskiego Kumys-Extractu, czuję się odtąd o wiele zdrowszym i proszę znów

E. Hüttig.

Pański Kumys-Extrakt pomógł bardzo mojej żonie; ona ma się obecnie o wiele lepiej a po użyciu 3 flaszeczek uzyskała pokrzepiający sen i apetyt. Proszę mi przeto przesyłać (obstatunek).

W. Diesbach
właściciel drukarni.

Upraszam o przesłanie mi 12 flakonów. Jeśli mi takowe tę samą ulgę sprawią, jak poprzednie 4 flakony, natenczas żadne pióro nie potrafi opisać rzeczywistego cudu tego.

J. T. Wendschuh
fabrykant.

Pański Extrakt okazał się przy pierwszych sześciu flaszeczkach, tak zbawienny i doskonały, że nieznachodzę słów by panu podziękować. W interesie cierpiącej ludzkości proszę pana wszystko możliwe użyć, by jak najwięcej cierpiących korzystało mogło z tego dobrodziejstwa.

S. Lowinsky.

Broszurę Dra Weil udziela się gratis i franco.

Cena jednego flakonu wraz z opakowaniem 1 zł. w. a. Paczki zawierają nie mniej jak 4 flaszek. Przy zamówieniach należy przesyłać oraz należytość, ponieważ pobranie pocztowe do Austro-Węgier niema miejsca.

General-Depot von Liebig's Kumys-Extract

Berlin, Friedrich-Strasse 196.

NB. Lekarze naszego zakładu gotowi są każdą razą, otrzymawszy sprawozdanie kuracyjne, udzielać dotyczącym chorym szczegółowej informacji, bez pretensji na honorarium. — W interesie Publiczności jesteśmy gotowi oddać skład nasz pojedynczym, dobrze znanym firmom.